

Un gen literar de succes: bible-fiction

Termenul este nou, dar genul literar este vechi

Probabil unii se întreabă ce să fie acest termen năstrușnic, pe când alții mai obișnuiți cu neologismele deduc că acest termen a fost compus într-un mod asemănător cu binecunoscutul science-fiction. Adică, dacă science-fiction înseamnă un gen literar care cuprinde ficțiuni născocite pornind de la anumite realități științifice, bible-fiction trebuie să cuprindă ficțiuni născocite pornind de la texte biblice. După cum science-fiction poate să se depărteze mai mult sau mai puțin de realitățile științifice, iar unele dintre cele prezentate science-fiction sunt în mod clar imposibile, fiind contrare legilor fizicii, tot așa bible-fiction se poate depărta mai mult sau mai puțin de spiritul Bibliei. Însă, dacă în genul science-fiction se pot găsi destul de multe idei care au ajutat la dezvoltarea ulterioară a tehnologiei, în schimb, în domeniul spiritual născocirile omenești sunt dăunătoare pentru că omul nu are cum să îmbunătățească ceea ce a făcut Dumnezeu de la început (v. 1 Ioan). Dacă science-fiction se poate spune că a apărut ca gen literar cam prin secolul al nouăsprezecelea, când știința ajunsese să fie privită a fiind ceva deosebit de important pentru civilizație, în schimb ceea ce am putea numi bible-fiction există ca gen literar cam de când se acordă importanță textelor scripturii.

Nu s-ar putea oare încadra în ceea ce am desemna ca bible-fiction ceea ce apostolul Pavel numea “mituri și genealogii fără sfârșit” sau “mituri lumești și băbești” sau “mituri iudaice și porunci ale oamenilor”? (v. 1 Timotei 1.4, 4.7, Tit 1.14) Din context se înțelege că erau diferite speculații pe marginea evangheliei propovăduite de apostoli, unele având o tentă populară, eventual specifică poporului respectiv, iar altele având o tentă iudaică, fiind mai apropiate de religia și tradițiile iudaice. Nu s-ar putea încadra în genul bible-fiction învățăturile pe care le dădeau rabinii muștrați de Domnul Isus că desființau cuvântul lui Dumnezeu pentru tradiția lor (v. Matei 15.1-9, Marcu 7.1-13)?

Și sunt chiar scrieri vechi cunoscute care s-ar putea încadra în acest gen literar. De exemplu ceea ce se numește Cartea lui Enoh, despre care cercetătorii sunt de acord că este de o vechime foarte mare, dar nu pot spune exact de când datează. Despre Enoh ni se spune că “Enoh a umblat cu Dumnezeu, și nu a mai fost pentru că l-a luat Dumnezeu”. Să fi scris el o carte? și, dacă el a scris o carte, să fi luat Noe cu el în corabie acea carte? Și, dacă acea carte exista în vremea lui Moise, atunci cum se face că Moise nu a pomenit nimic despre ea în cărțile Bibliei pe care le-a scris cu mâna lui? Această carte spune multe lucruri despre îngerii și misiunile lor și despre neascultarea și răzvrătirea unora dintre ei. Dar câtă încredere se cuvine să avem în ceea ce spune ea? Nu cumva acordându-i mai multă importanță decât se cuvine am ajunge la cea închinare la îngerii în legătură cu care apostolul Pavel îi avertizează pe coloseni că riscă să-i facă să piardă premiul pentru că i-ar face să se preocupe cu lucruri zadarnice născocite de gândirea cărnii, ajungând astfel să nu se mai țină “de Capul, din care tot trupul, hrănit și strâns unit prin încheieturi și legături, crește cu creșterea de la Dumnezeu”? (v. Coloseni 2.18-19)

Mai sunt și alte scrieri vechi, cum ar fi Cartea lui Iașar (Cartea dreptului), menționată în Iosua 10.13 și 2 Samuel 1.18 și ceea ce se numește “Cartea Cronicilor împăraților lui Israel” (v. 2 Împărați, unde aceasta este menționată în mai multe rânduri). Și mai sunt și renumitele “scrieri apocrif”, pe care unii le leagă în același volum cu cărțile canonice ale Bibliei. Toate acestea sunt materiale tocmai bune pentru tot felul de speculații și de învățături care se abat de la spiritul Scripturii.

Deci, iată că folosind un termen nou, inventat, dorim de fapt să atragem atenția asupra unui fenomen foarte vechi, care a apărut imediat după primele comunicări ale lui Dumnezeu către om. Nu a venit Satan să-i vorbească lui Adam când era în grădina Edenului tocmai pentru a-l face să nu mai creadă ceea ce îi spusese Dumnezeu și să calce singura interdicție pe care i-o dăduse Dumnezeu? După acest model, imediat după ce Dumnezeu i-a mai transmis câte ceva omului, Satan a venit să-i propună omului ceva diferit de ceea ce i-a spus Dumnezeu. Putem observa că, de-a lungul istoriei omenirii, după fiecare nouă revelație dată de Dumnezeu a intervenit lucrarea lui Satan pentru a perverti adevărul descoperit și a-i împiedica pe oameni să se bucure de acel adevăr trăind în lumina lui. Din această istorie vom selecta doar câteva momente care sperăm să fie suficiente, pe de-o parte pentru a arăta deosebirea dintre ceea ce este creștinismul biblic și diferite învățături care se zic creștine, și, pe de altă parte pentru a-i sensibiliza pe credincioșii care citesc această scriere cu privire la acest pericol mereu prezent și pentru a le sugera modalități prin care, prin rugăciune și îndrumați de Duhul Sfânt vor putea evita să se lase conduși pe căi greșite prin intermediul unor învățături false cuprinse în acest gen literar pe care l-am numit bible-fiction. Nu considerăm că ar fi cazul să facem un studiu exhaustiv deoarece acesta ar cere un efort extrem de mare, pentru că varietatea mijloacelor folosite de Satan este atât de mare încât studiul lor poate cu ușurință ocupa o întreagă viață de om, ceea ce ar fi exact ce dorește vrăjmașul: ca omul să se ocupe cu orice, numai cu Cuvântul lui Dumnezeu nu.

De la folclor la literatura cultă

Pe terenul creștin există o mulțime de mituri, legende, tradiții și obiceiuri a căror origine se pierde în negura vremii și ai căror autori nu sunt cunoscuți. Acestea pot fi incluse în ceea ce s-ar numi “folclor creștin”. Și în acest domeniu există extrem de multe variațiuni, mergând până la tradiții specifice unei anumite zone geografice sau chiar specifice unui anume sat. Sunt lucruri care au rezultat din amestecul cu creștinismul al unor tradiții păgâne specifice poporului sau din transferul pe terenul creștin al unor lucruri din religia iudaică.

Cine mai poate spune oare de când și de la cine provine credința că prin botez, cel care este botezat capătă cumva o viață nouă? Aceea că dacă un copil se întâmplă să moară la scurt timp după naștere fără a fi botezat, atunci el este pierdut? Aceasta aproape că echivalează nașterea din nou menționată de Domnul Isus în capitolul al treilea din evanghelia după Ioan cu botezul în apă aplicat de un preot. Cumva ca și cum apa aceea l-ar curăți pe om de păcate. Și în temeiul acestei idei unii oameni maturi amânau botezul până atunci când simțeau că se apropie clipa morții, aparent făcându-și socoteala că, până să se boteze ei mai pot păcătui, pentru că apoi botezul îi va curăți de păcate, și, dacă mor la scurt timp după botez, nu vor mai avea când să mai comită alte păcate, așa că vor muri curăți și vor scăpa de iad. Așa s-ar părea că a fost cazul cu Împăratul Constantin, care a fost botezat foarte târziu după ce a mărturisit credința creștină.

Cât de corect să fie aceasta? Putem oare echivala nașterea din nou cu acest botez cu apă? Să zicem că am spune că este tot una și că acela care este botezat cu apă fiind copil chiar ar ajunge să fie, cum spune evanghelia după Ioan, “născut din apă și din Duh” (v. 3.5, că doar acolo este menționată apa, nu-i așa?) și așa “poate intra în împărăția lui Dumnezeu”. Dar și Stalin și Hitler au fost botezați cu apă. Și, de asemenea, trebuie că au fost botezați cu apă și criminali ca Jack Spintecătorul. Să credem oare că acel botez ar fi posibil să fie ceea ce voia să spună Domnul Isus când zicea “născut din apă și din Duh”. Apa este prezentă în mod evident. Dar Duhul? Aș zice că nu este deloc evident că ar fi prezent, iar istoria arată, în foarte multe cazuri, că aceia care au fost botezați cu apă nu au avut câtuși de puțin Duhul lui Dumnezeu. Altfel cum s-ar explica atât de multe atrocități comise de cei botezați cu apă? Sigur nu este posibil ca cineva născut “din Dumnezeu” (Ioan 1.13) să comită crime condamnate de întreaga omenire. Deci rezultă că este cu neputință ca acest botez cu apă să fie tot una cu nașterea din nou. Bine, dar atunci ce este acel botez cu apă, la care, după cum vedem chiar din zilele apostolilor, trebuie să fie supus orice om pentru a deveni creștin? Este un ceremonial prin care cineva trece pe terenul larg al mărturiei creștine. În 1 Corinteni 10, apostolul scria: “toți au fost botezați pentru Moise în nor și în mare”, și apoi “totuși cei mai mulți dintre ei nu l-au plăcut lui Dumnezeu, pentru că au fost uciși în pustiu. Și acestea au devenit pilde pentru noi...” Deci, după cum trecând prin Marea Roșie evreei mărturiseau că mergeau spre țara promisă de Dumnezeu - aceasta fiind ceea ce apostolul numește botezul pentru Moise (pentru că în limba greacă a Noului Testament botez înseamnă cufundare) -, tot așa cel care este botezat cu botezul creștin este angajat pe o cale pe care Isus este mărturisit ca Mântuitor și Domn, pe o cale care are ca finalitate a fi în eternitate în prezența lui Isus ca om glorificat. Dar, după cum mulți din cei care au trecut prin Marea Roșie s-au arătat apoi necredincioși, tot așa mulți care sunt botezați se arată apoi necredincioși. Atunci, cineva ar putea spune: “Da, sigur că foarte mulți din cei care sunt botezați în pruncie se arată mai târziu necredincioși, pentru că un copil foarte mic nu pricepe nimic și nu poate avea credință, dar altfel stau lucrurile cu cineva care se botează la vârstă adultă”. Da? Și atunci cum rămâne cu exemplul lui Simon vrăjitorul, care a fost botezat chiar de apostoli? Nu demonstrează aceasta suficient de clar că, indiferent la ce vârstă se botează cineva, botezul cu apă nu este nicidecum o garanție că acela care se botează este născut din nou?

Și atunci, (ca să nu-l lăsăm pe cititor numai cu o prezentare părții negative) ce să însemne expresia “născut din apă și din Duh”? Apa este simbolul Cuvântului lui Dumnezeu. Astfel, găsim, de exemplu expresia “spălarea cu apă, prin Cuvânt”. Deci nașterea din nou este lucrarea Duhului lui Dumnezeu, care aplică cuvântul lui Dumnezeu, iar acesta, după cum pune textul din Ioan 3, este un proces tainic: “vântul suflă încotro vrea și-i auzi vuietul, dar nu știi de unde vine și unde se duce: tot așa este oricine este născut din Duh”. Și ce altă imagine simbolică decât cea a apei poate fi mai potrivită pentru Cuvântul lui Dumnezeu? Doar apa este aceea care, pe de-o parte spală, iar pe de altă parte întreține viața, pentru că fără apă viața este imposibilă.

Nu ne propunem să mergem mai departe cu subiectul cu privire la botez, care de-a lungul istoriei creștinismului a dus la foarte multe dispute. Considerăm că atât este suficient pentru a arăta cum născocirile oamenilor s-au amestecat din cele mai vechi timpuri chiar în cele mai însemnate aspecte ale vieții creștine și cum un folclor creștin a ajuns să fie luat de foarte mulți oameni ca fiind un adevăr indiscutabil, cu toate că este o învățătură care se abate de la Scriptură. Iar în ceea ce privește nașterea din nou, avem convingerea, potrivit Scripturii, că aceasta are loc prin lucrarea tainică a Duhului Sfânt, prin care omul ajunge să creadă în Isus Fiul lui Dumnezeu și să aibă viața eternă (v. Ioan 3.16, 5.24).

În timp, s-a ajuns ca anumiți oameni deosebiți să sistematizeze acest folclor și să-l adapteze cât au putut ei mai bine unor învățături din Scriptură. Aceștia sunt numiți “părinții bisericii”. Pentru biserica răsăriteană printre părinți se numără Vasile (aprox. 329-379), Atanasie (aprox. 296-373) și Ioan Hrisostom (347-407), iar în biserica catolică sunt socotiți părinți Ambrozie (340-397), Ieronim (347-420) și Sfântul Grigore cel Mare (540-604). Nu putem judeca credința acestor oameni deosebiți, dar putem constata clar că învățăturile pe care le-au sistematizat ei nu sunt în acord cu Noul Testament. Apostolul Pavel spunea “Domnul îi cunoaște pe cei care sunt ai săi” (1 Timotei 2.19), așa că nu se cuvine în nici un caz ca, în temeiul faptului că scrierile lor nu sunt în acord cu învățătura lăsată de apostoli în Noul Testament, să tragem concluzia că ei nu ar fi credincioși scumpi Domnului.

Nu ne-am propus să facem un studiu sistematic al scrierilor “părinților”, nici un fel de istorie a literaturii creștine, ci doar să punctăm câteva momente mai importante din această istorie. În acest sens considerăm că se cuvine să menționăm o capodoperă a genului care este tradusă în cele mai multe limbi și chiar și în zilele noastre este încă printre cele mai cunoscute de public. Este vorba despre “Imitarea lui Hristos” (Imitatio Christi) a lui Thomas a Kempis.

Întâi să vedem contextul istoric în care a apărut această scriere. A fost scrisă în limba latină aproximativ între 1418 și 1427, adică la aproape cincizeci de ani după John Wycliffe, care a fost primul care a susținut argumentat și sistematic faptul că pâinea și vinul folosite în liturgia catolică nu pot fi transformate în mod “magic” de către preoți în trupul lui Hristos și sângele Lui, așa cum pretinde clerul catolic; și apoi era la numai câțiva ani după ce Jan Huss a fost ars pe rug pentru că susținea “erezile lui Wycliffe”. Să fi fost cumva scrisă la comandă sau cumva autorul și-a propus de la-nceput scopul de a-l combate pe Wycliffe prezentând o altă învățătură tocmai pentru a acoperi lipsa în biserica catolică a unei învățături sistematice prin care să fie a părată credința catolică? Sau să fi fost scrisă dintr-o credință sinceră? Ar fi hazardat să facem afirmații de un fel sau de altul, și, după cum am spus, nu avem nici un fel de competențe pentru a aprecia credința călugărului german Thomas din Kempen, care a scris această carte celebră. În schimb putem aprecia ceea ce a scris el.

Lucrarea fiind într-adevăr o capodoperă, exprimă anumite idei perfect valabile și pe care nici un creștin nu le poate contesta. Nu este doar Hristos omul desăvârșit, despre care glasul din cer a mărturisit: “Acesta este Fiul Meu Preaiubit, în care Îmi găsesc plăcerea” (v. Matei 3.17, 17.5, Luca 3.22, 9.35)? Și nu spunea apostolul Pavel “Fiți imitatorii mei, cum și eu sunt al lui Hristos”? Nu se cuvine deci ca orice credincios care mărturisește numele Lui să fie un imitator al Lui? Ba da. Dar numai un credincios născut din nou și condus de Duhul Sfânt poate înțelege bine în ce sens să se manifeste această imitație. În schimb, Thomas Kempis propune o cale aparent rezonabilă, care însă diferă în mai multe privințe de ceea ce găsim în scriptură. Chiar de la-nceput el caută să impună un regulament de viață spunând: “cel care vrea cu adevărat să înțeleagă și să guste cuvintele lui Hristos, va trebui, tocmai de aceea, să-și rânduiască cu sânguință întreaga viață după pildele vieții Domnului”. Sună frumos, dar cum adică? Poate cineva să-și rânduiască viața după exemplele omului perfect, ale Fiului lui Dumnezeu, care a vindecat boli incurabile, a înviat morți, a mers pe apă și a potolit furtuna? Sigur că nici un om cu mintea întregă nu poate gândi așa ceva. Rămân în schimb aspectele legate de smerenie, de a nu umbla după gloria lumii și după ceea ce prețuiesc oamenii lumii, care sunt mult accentuate de scriitor.

Apoi, imediat după aceea, scriitorul abordează subiectul cunoașterii, cu privire la care el spune: “cu cât vei ști mai mult, cu atât mai aspru vei fi judecat dacă viața pe care o duci nu va fi la înălțime” și “teme-te pentru tot ce ți-a fost dat să cunoști”. Aceasta este un îndemn implicit ca omul să se ferească de a cerceta pentru a cunoaște. Oare Dumnezeu de ce i-a dat Dumnezeu omului o minte dacă nu pentru a cerceta și a cunoaște? Nu pot afirma cu certitudine care a fost intenția autorului, dar aceste cuvinte par a avea intenția să-l facă pe acela care le ia ca regulă de viață să se ferească să mai cunoască ceva de groaza că acele cunoștințe vor face ca el să fie judecat mai aspru. Sigur că mai multă cunoștință implică responsabilități mai mari, în sensul că omul se cuvine să trăiască în lumina adevărurilor pe care le cunoaște. Dar este oare potrivit ca omul să fugă de aceste responsabilități? Cum se potrivește aceasta cu dorințele exprimate de apostolul Pavel: “să-l cunosc pe El și puterea învierii Lui și comuniunea suferințelor Lui” (Filipeni 3.10). Sau cu faptul că “unuia i se dă, prin Duhul (evident este vorba de Duhul lui Dumnezeu!), cuvânt de înțelepciune; și altuia cuvânt de cunoștință, potrivit aceluiași Duh” (1 Corinteni 12.8). Sau: “El a strălucit în inimile noastre pentru a da lumina cunoștinței gloriei lui Dumnezeu pe fața lui Isus Hristos” (2 Corinteni 4.6). Sau: “Dumnezeul Domnului nostru Isus Hristos, Tatăl gloriei, să vă dea duh de înțelepciune și de descoperire în cunoașterea Lui...” (v. Efeseni 1.18-23). și dorința apostolului Pavel credincios era: “să fiți umpluți de cunoștința voii Lui, în orice înțelepciune și pricepere spirituală”. Acestea ar fi numai câteva versete care arată clar că un credincios nu trebuie să se teamă de cunoștință, ci că se cuvine să se preocupe mai mult cu cunoașterea lui Hristos, Fiul lui Dumnezeu, omul înălțat în glorie. În schimb, Thomas Kempis spune: “cea mai înaltă și mai folositoare învățătură este adevărata cunoaștere și disprețuire de sine”. Adică cunoașterea de sine să fie mai înaltă decât cunoașterea lui Hristos? Pe de altă parte, adevărata cunoaștere a lui Hristos nu duce în nici un caz la îngâmfare, ci îl face pe un credincios să spună ca și Ioan Botezătorul: “El trebuie să crească, iar eu să mă micșorez”.

Sigur că un credincios trebuie să nu se încreadă în sine, deoarece apostolul Pavel spune: “știu că în mine, adică în carnea mea, nu locuiește nimic bun” (v. Romani 7), dar de la această constatare, care duce, inevitabil, la exclamația: “O, nenorocit om ce sunt! Cine mă va elibera de acest trup al morții?”, credinciosul trebuie să treacă mai departe la: “Mulțumesc lui Dumnezeu, prin Isus Hristos, Domnul nostru”. Adică, după ce a ajuns la concluzia că în firea moștenită de la părinții lui, în fond de la Adam, nu este nimic plăcut lui Dumnezeu, să nu rămână cufundat în a se plânge pe sine, ci să se preocupe cu Hristos, omul glorificat, și să trăiască prin Duhul Sfânt. Thomas Kempis nu spune nimic despre nașterea din nou, prin care cel care crede în Isus are viața eternă, nici despre faptul că un credincios născut din nou are Duhul Sfânt. și omite să amintească ceea ce spune Ioan: “Dacă umblăm în lumină, după cum El este lumină, avem comuniune unii cu alții și sângele lui Isus Hristos, Fiul Său, ne curățește de orice păcat. Dacă zicem că nu avem păcat, ne amăgim pe noi înșine și adevărul nu este în noi. Dacă ne mărturisim păcatele El este credincios și drept ca să ne ierte păcatele și să ne curățească de orice nedreptate” (1 Ioan 1.7-9). Adică omite – să fie în mod voit sau să fie din neștiință? – să spună că jertfa lui Hristos este suficientă pentru a curăți orice unii credincios. Iar dacă ar fi spus așa ceva ar fi afirmat ceea ce a afirmat Luther cu un secol mai târziu. Însă Thomas Kempis pune o povară extrem de grea asupra unui credincios, arătând în mod foarte convingător că omul carnal este incapabil să-l imite pe Hristos. Dacă legea dată lui Israel prin Moise nu a putut fi ținută, și aceasta până într-atât încât apostolii de la Ierusalim, care fuseseră născuți și educați în tradiția iudaică, au spus iudaizanților: “de ce ispițiți pe Dumnezeu, punând pe grumazul ucenicilor un jug pe care nici noi, nici părinții noștri n-am fost în stare să-l purtăm?” (Fapte 15.10) - când acea lege prezenta niște cerințe pe care le-am putea numi “minimale” -, cât de zdrobitor trebuie să fie atunci ca asupra omului care are o fire păcătoasă să fie pusă sarcina de a-l imita exact pe omul desăvârșit, în care nu a existat nici cel mai mic impuls spre păcat? Evident, atunci omul este complet zdrobit. Și ce propune atunci Kempis? În finalul cărții el propune ca soluție propune “taina sfântului altar”, adică masa catolică, susținând că în aceasta se arată dragostea lui Dumnezeu față de om și că este de folos omului să aibă parte de aceasta cât mai des. Și el susține doctrina catolică oficială că pâinea de la liturghie este însuși trupul lui Hristos și că setea și foamea sufletului nu se poate potoli altfel decât cu Trupul lui Hristos. Și dacă cineva se întâmplă ca după ce a avut parte de liturghie să rămână tot însetat? Atunci explicația pe care o dă Kempis este că el nu și-a pregătit sufletul suficient de bine pentru aceasta. și atunci, poate data viitoare, pregătindu-se mai bine, va putea cu adevărat să se bucure... Adică mântuirea și pacea sufletului depind de eforturile omului și nu de Dumnezeu cel Atotputernic și de iubirea Lui care s-a arătat prin aceea că L-a dat pe Fiul său ca jertfă atunci când a ajuns să fie clar că “un om nu va putea nicidecum să-l răscumpere pe fratele său, nici să-l dea lui Dumnezeu un preț de răscumpărare pentru el”.

Indiferent care vor fi fost intențiile autorului, pe care doar Dumnezeu le cunoaște și le apreciază drept, această scriere vine ca un fel de replică față de descoperirile pe care le-a avut John Wycliffe și față de toți cei care, în secolele al treisprezecelea și al paisprezecelea, au pus accent pe cercetarea Scripturii, rezultatul fiind că oricine ia scrierea lui Kempis ca îndrumar pentru viață ajunge să practice cu strictețe niște ritualuri care nu-i pot aduce nici pacea sufletului, nici bucuria că va fi în eternitate alături de Domnul Isus.

Ajunși aici, ne simțim datori să arătăm ce spune Scriptura în legătură cu pâinea pe care credincioșii se cuvine să o frângă și la paharul de vin pe care se cuvine să-l împartă între ei. Apostolul Pavel le spunea Corintenilor: “Am primit de la Domnul ceea ce v-am și dat, că Domnul Isus, în noaptea în care a fost vândut, a luat pâine și, mulțumind, a frânt și a spus «Acesta este trupul Meu, care este frânt pentru voi: faceți aceasta spre amintirea Mea». Tot astfel și pahaul, după cină, spunând: «Acest pahar este noul legământ în sângele Meu: faceți aceasta ori de câte ori îl beți, spre amintirea Mea». Pentru că, ori de câte ori mâncați pâinea aceasta și beți paharul acesta, vestiți moartea Domnului până vine El” (1 Corinteni 11.23-26). Vedem deci dorința Domnului ca toți credincioșii Săi să țină acest memorial am morții Sale. Nu se menționează că de aceasta ar atârna destinul veșnic al omului, mântuirea fiind numai prin credința în jertfa desăvârșită a Domnului Isus. Dar, dacă aceasta este dorința Domnului, se cuvine oare ca un credincios al Lui să fie indiferent față de această dorință a Lui, mulțumindu-se numai cu faptul că el este bine pentru că a fost salvat de pe o cale care ducea spre pierzare? Ce bine ar fi dacă toți credincioșii Lui ar înțelege și ar respecta această dorință lui! Aceasta și botezul sunt singurele semne exterioare pentru creștini care sunt indicate în Noul Testament. Dar, după cum am văzut, în mod trist, atât frângerea pâinii cât și botezul au fost denaturate prin tot felul de invenții omenești, unele dintre ele extrem de elaborate.

Cum a ajuns acest gen literar să fie popular în lumea creștină

Cum anume a apărut acest gen literar? A apărut deoarece aceia care nu L-au primit din toată inima pe Hristos și nu sunt dintre cei “născuți nu din sânge, nici din voia cărnii, nici din voia omului, ci din Dumnezeu” nu găsesc nici o plăcere în cuvântul curat al lui Dumnezeu și au nevoie de fel de invenții care se pot încadra în ceea ce am numit bible-fiction. Nu spune oare apostolul Pavel că “omul natural nu primește lucrurile Duhului lui Dumnezeu”? (v. 1 Corinteni 2.9-16) Ori, pe terenul creștin, printre cei care mărturisesc numele lui Hristos, sunt și oameni

care nu sunt născuți din nou, iar aceia caută cu totul altceva decât cuvântul lui Dumnezeu și doresc “o evanghelie diferită” (v. Galateni 1.6-7). Acest gen de oameni au existat chiar de la început, încă din vremea apostolilor. Exemplul cel mai cunoscut în acest sens este Simon vrăjitorul, care a mărturisit credința în Hristos, dar mai târziu, prin aceea că a dorit să câștige cu bani darul Duhului Sfânt, a arătat clar că nu avea inima “dreaptă înaintea Domnului”. și acesta este doar unul care s-a dat în vileag, dar cu siguranță, chiar din primele zile au fost mai mulți care s-au strecurat printre cei credincioși fără a avea adevărata credință. Doar ce altceva vrea să spună parabola cu vrăjmașul care a semănat neghină? (v. Matei 13.25-31) și nu le-a spus oare apostolul Pavel bătrânilor din Efes că “dintre voi înșivă se vor ridica oameni vorbind lucruri stricate ca să-i atragă pe ucenici după ei” (v. Fapte 20.28-33)? Adică unii dintre cei care nu sunt născuți din nou aveau să ajungă chiar să aibă poziții chiar printre bătrânii adunării. Și dacă Domnul a permis ca asemenea manifestări să apară, ce-i drept la început extrem de rar, încă din vremea când apostolii erau pe pământ angajați în lucrare, aceasta este pentru ca noi să fim preveniți chiar de apostoli, care în mod clar erau plini de Duh Sfânt, cu privire la ravagiile pe care aveau să le facă acest gen de oameni. Iar, după plecarea de pe pământ a apostolilor, în perioada pe care apostolul Pavel o desemnează ca “zilele din urmă”, nemaifiind prezentă autoritatea apostolică, acei oameni au putut să-și desfășoare activitatea fără a mai întâmpina obstacole de netrecut.

În sfera largă a mărturiei creștine sunt, pe de-o parte, un număr mare de oameni relativ simpli care nu sunt cu adevărat credincioși, despre apostolul Pavel îi spune lui Timotei spune că “nu vor suporta învățătura sănătoasă, ci, dorind să-și desfășoare urechile, își vor strânge o mulțime de învățători după poftele lor; și își vor întoarce urechea de la adevăr și se vor abate spre basme”, iar pe de altă parte, un număr relativ mic de oameni abili, având capacități intelectuale deosebite, care răspund cererii acelei mulțimi de oameni și le oferă ceea ce le face plăcere, obținând în schimb cel puțin glorie lumească dacă nu și avantaje materiale.

Deci așa a ajuns ca, pe terenul creștin să se bucure de mare popularitate un gen literatură care se abate de la ceea ce este pur scripturistic, gen pe care noi l-am numit bible-fiction.

Câteva best-selleruri catolice

În epoca actuală, pentru orice editură este important să publice cărți care să se vândă cât mai bine, numite “best-selleruri”, care aduc venituri mari. și, evident, în genul bible-fiction există unele best-selleruri care au adus venituri mari timp de sute de ani, iar unele aduc în continuare venituri semnificative și în prezent.

Primul best-seller catolic este acela al succesiunii apostolice, și anume ideea că Papa, episcopul Romei, ar fi succesorul apostolului Petru, cel mai de seamă dintre apostoli, și că el ar avea cheile raiului. De unde aceasta? A pornit de la o interpretare a textului din Matei 16:18-19, unde Domnul Isus a spus textual: “și eu de asemenea îți spun că tu ești Petru și pe această stâncă voi zidi adunarea Mea și porțile locuinței morților nu o vor învinge. Și îți voi da cheile împărăției; și orice vei lega pe pământ va fi legat în ceruri, și orice vei dezlega pe pământ va fi dezlegat în ceruri”. La acest text s-a adăugat afirmația că Petru i-ar fi transmis episcopului Romei acea autoritate pe care i-o dăduse Domnul. Dar nicăieri în Scriptură nu se spune că Petru ar fi transmis cuiva această autoritate. Și, cum, biserica să fie zidită pe Petru? Nu, ci dacă citim versetele de mai înainte, vedem că Petru a spus: “Tu ești Hristosul, Fiul Dumnezeului cel viu” și Petru este acela care a avut de la Dumnezeu Tatăl această descoperire cu privire la cine este Isus. Altfel, prin ceea ce era în “carnea și sângele” lui, Petru a fost capabil să-l renege de trei ori pe Domnul, deci nu ar fi putut fi el acea bază pe care biserica să nu poată fi biruită de “porțile locuinței morților”. Dar Duhul Domnului i-a dat să aibă “cheile”. Ce fel de chei? Nu este vorba de cheile raiului, nici de cheile iadului, ci de “cheile împărăției”, adică ale acelui domeniu în care Hristos este mărturisit ca împărat. Adică Petru a deschis acea cale pe care oamenii au ajuns să-l mărturisească pe Isus ca fiind Hristosul, care are drepturi de împărat. și Petru a folosit aceste chei atunci când a predicat la Cincizecime și aproape trei mii de suflete de la Ierusalim au crezut și au fost mântuite, prin aceasta deschizând calea pentru iudei (Fapte 2), după care a mai folosit cheile și pentru a deschide calea pentru ne-iudei, când a vestit evanghelia în casa centurionului Corneliu (Fapte 10). Și, fiind condus de Duhul Sfânt în aceste situații, ceea ce a “legat” și a “dezlegat” el a fost recunoscut în cer.

Cât de departe este aceasta de credința populară, susținută de cler, că omul trebuie să vină înaintea apostolului Petru pentru ca acesta să-i deschidă sau să nu-i deschidă poarta raiului. Și această credință care se abate mult de la ceea ce spune Scriptura a fost o sursă importantă de venituri pentru preoțime timp de sute de ani și continuă să mai fie până și în zilele noastre. Ce n-ar da omul ca să scape de grozăvia iadului? Așa mulți au umplut tezaurul bisericii catolice. Nu-i așa că acesta chiar a fost un best-seller și încă mai continuă să fie?

Și de ce să nu-și mai diversifice clerul sursele de venit? Dacă câștigă de pe urma temerii oamenilor să nu ajungă în iad, de ce să nu câștige și de pe urma sentimentelor lor față de persoanele iubite care au murit? Ca urmare a fost inventat Purgatoriul. Potrivit doctrinei catolice, acela este locul în care cei care nu au comis “păcate de moarte” sunt curățiți prin suferințe pentru ca mai apoi să fie primiți în paradisi. În funcție de cât de multe și de grele sunt păcatele lor, ei pot să fie chinuți acolo mai mult sau mai puțin timp. Iar pentru a le scurta chinurile în purgatoriu, rudele lor în viață se cuvine să plătească preoților... Dar această învățătură contravine față de ceea ce a spus Domnul Isus în capitolul 16 din Evanghelia după Luca, când omul care fusese bogat, fiind în chinuri în Locuința morților, a văzut “de departe pe Avraam, și pe Lazăr în sânul lui” și a cerut “Părinte Avraame, ai milă de mine și trimite-l pe Lazăr să-și înmoaie vârful degetului în apă și să-mi răcorească limba, pentru că sunt chinuit în văpaia aceasta”. El nu s-a considerat vrednic ca Avraam, părintele spiritual al credincioșilor, să se ocupe personal de el, și atunci l-a rugat să-l trimită pe Lazăr, cel care zăcuse la ușa lui, ca să-i mai aline suferința. Dar răspunsul a fost categoric: “Între nou și voi este întărită o prăpastie mare, astfel încât cei care vor să treacă de aici la voi să nu poată, nici cei de acolo să nu treacă la noi”. Adică, după moarte, soarta omului este hotărâtă definitiv, și nici chiar Avraam, care se bucură din plin de favoarea lui Dumnezeu nu poate să mai salveze pe cel care a murit nemântuit.

Și, apoi, ce i-a răspuns Isus tâlharului crucificat alături de el, care l-a rugat: “Amintește-ți de mine, Doamne, când vei veni în împărăția Ta!”? I-a spus: “Adevărat îți spun, astăzi vei fi cu mine în paradisi”. Deci, nici vorbă să mai aștepte în purgatoriu și să sufere acolo pentru a fi “curățit”. Și cum a ajuns acest răufăcător să fie atât de curat încât Domnul să-l ia imediat alături de El? Doar el făcuse numai rele. El însă a

recunoscut: "Noi, în adevăr, pe drept suntem aici, pentru că primim ceea ce ni se cuvine pentru ceea ce am făcut, dar Acesta n-a făcut nimic necuvenit" (v. Luca 23.39-43). Acesta este adevărata pocăință: să recunoști că Dumnezeu are perfectă dreptate să te condamne și a fi pocăit înseamnă a te recunoaște vrednic de moarte înaintea lui Dumnezeu, nu a ține cu strictețe niște rânduiri cu ce să faci și ce să nu faci. și alături de pocăință este credința ca Domnul Isus este cel perfect drept și că El are toate drepturile să împărătească și că El va veni. Aceasta este tot ce se cere pentru ca un om să fie mântuit, indiferent ce va fi fost în toată viața lui. Dar în schimb, prin ficțiunile născocite de oameni, mântuirea a ajuns să fie o afacere pentru unii. și această afacere a ajuns la cea mai mare dezvoltare atunci când biserica catolică a inventat indulgențele. Adică înaltul cler a născocit că marii sfinți din vechime, printre care, bineînțeles, și Sfântul Petru, au făcut atât de multe fapte mari și bune încât ele pot acoperi cu prisosință și păcatele altora, iar cine dorește să beneficieze de acest surplus de fapte bune este suficient să plătească bani. Aceasta contravine față de ceea ce le spunea credincioșilor de la Roma apostolul Pavel: "plata păcatului este moartea, însă darul de har al lui Dumnezeu este viața eternă în Hristos Isus, Domnul nostru" (Romani 6.23). Adică mântuirea este prin harul lui Dumnezeu, nu prin eforturile omului, nici prin ceea ce poate plăti omul, pentru că Domnul Isus, "Mielul lui Dumnezeu", prin moartea Lui, a plătit tot prețul și orice om care ar căuta să adauge ceva la această lucrare desăvârșită ar face ceva rău.

Au și protestanții "capodoperele" lor în acest gen

Pe parcursul secolului al șaisprezecelea, prin intermediul tipăriturilor, ideile reformatorilor s-au răspândit mult în vestul Europei. Cam în aceeași perioadă de timp au avut revelații remarcabile Luther, Zwingli, Calvin și alți învățați. Mulți oameni au ajuns să fie luminați că mântuirea sufletului nu poate fi dobândită prin respectarea cu strictețe a ritualurilor bisericii, ci că "cel drept va trăi prin credință", și anume prin credința în jertfa desăvârșită a lui Isus, Fiul lui Dumnezeu, care curățește de orice păcat. Dar în acea perioadă nu au fost totuși învățături pur biblice, ci cu adevărul scripturii – pentru că acei oameni remarcabili au avut parte de revelații din scriptură și – s-au amestecat interese politice și economice și dorința naturală a omului de a se emancipa de sub tirania spirituală care ținuse sufletele în întuneric și teamă mai multe secole. În mod trist, vrăjmașul și-a făcut lucrarea obișnuită de a semăna neghină, astfel încât, la majoritatea oamenilor, au ajuns ca dominante să fie interesele omenești și dorințele de libertate și independență și nu dorința de a-l fi plăcut Domnului. Și totuși a fost o lucrare remarcabilă: Biblia a ajuns să fie tipărită și răspândită pe scară largă și până și oamenii cei mai simpli au ajuns să aibă cunoștințe din cuvântul lui Dumnezeu.

În Anglia și Scoția Biblia ajunsese să fie larg răspândită și cea mai mare parte a poporului abandonase ritualurile și superstițiile catolice. Dar tocmai dintre cei care susțineau protestantismul au răsărit ficțiuni din cele mai rele, de natură să compromită numele de creștin. Astfel, regele James al VI-lea al Scoției (care a devenit în 1601 James I al Angliei, unind sub același rege Scoția și Anglia) a publicat în 1597 lucrarea *Daemonologie*, care are intenția declarată de a le prezenta creștinilor modalitățile de a recunoaște magia și lucrările duhurilor necurate și de a pedepsi cu toată asprimea vrăjitoarele și vrăjitorii. Nu credem că are sens să pierdem vremea citind asemenea speculații ale cuiva care, în mod evident s-a "amestecat în cele pe care nu le-a văzut, îngâmfat zadarnic prin gândirea cărnii sale, neținându-se strâns de Capul" (adică Hristos, v. Coloseni 1.18-19) și, părăsind terenul sigur al Scripturii, a mers foarte departe cu speculații cu privire la practicile oculte și vrăjitorie. În ceea ce privește valoarea acestei lucrări putem aplica fără greș criteriul pe care Domnul Isus îl dădea pentru recunoașterea profeților falși: "după roadele lor îi veți cunoaște". Iar roadele au fost că, timp de aproape un secol, au avut loc în Anglia și Scoția mai multe procese pentru vrăjitorie care au dus la uciderea unor persoane pentru acuzații din cele mai absurde, cum ar fi că ar fi împiedicat procesul de fermentație al berii, că ar fi vrăjtit porcii, că ar fi provocat furtuni, și, bineînțeles, că, prin vrăjitorie, ar fi provocat moartea unor persoane care au fost lovite de boli necunoscute în acea vreme. și aceste practici au ca pretins temei biblic doar versetul "pe vrăjitoare să n-o lași să trăiască" (Exod 22.18). Câte ficțiuni au trebuit adăugate la aceasta pentru a ajunge la uciderea mai multor sute de persoane în Anglia și Scoția între sfârșitul secolului al șaisprezecelea și sfârșitul secolului al șaptesprezecelea! și ce rușine este așa ceva pentru creștinătate!

Un aspect care a facilitat dezvoltarea multor ficțiuni pe terenul creștinismului protestant este afirmarea libertății individuale. Omul scăpat de sub tirania spirituală a catolicismului, în loc ca "orice gând să-l înrobească ascultării de Hristos", a găsit de cuviință să-și afirme cu tărie independența în chestiunile spirituale în loc să "păstreze unitatea Duhului în legătura păcii" (v. Efes. 4.3). În catolicism unitatea era menținută prin teama că preoții îi pot închide omului ușa raiului și îl pot trimite în iad, iar dacă aceasta nu funcționa, era menținută prin teroarea inchiziției și a rugului; în schimb, în protestantism s-a ajuns să fie proclamată independența, cumva ca și cum Isus Hristos i-ar conduce pe ai săi la dezordine și anarhie. Considerăm că această evoluție este descrisă destul de sugestiv de mărturia unui "un profet de-al lor" (v. Tit 1.12), și anume James Fenimore Cooper, care spunea: "În America plaga sectarismului este întinsă în toată țara. Nemulțumindu-se să recunoască supremația Divinității și să ridice temple pentru a-L onora, în care oricine să se poată închina cu tot respectul, mândria și vanitatea gândirii omenești s-a manifestat în închinarea noastră întinând-o, iar casele care s-ar cuveni să fie ale lui Dumnezeu, pentru Dumnezeu și numai pentru El, pentru ca acolo să l se aducă închinarea credinței în supunere, sunt prea adesea doar niște școli care se deosebesc prin chestiuni metafizice inutile. Națiunea este mai curând sectară decât creștină". Ce teren putea fi deci mai favorabil pentru cele mai diverse ficțiuni dezvoltate pornind de la câte un crâmpoi de adevăr din Scriptură și pentru teorii elaborate de oameni care nu țin cont de faptul că "judecățile Domnului sunt adevăr, sunt drepte toate împreună" (Ps. 19.9), ci scot din context câte ceva care se potrivește mai bine cu interesele lor sau cu dispoziția lor naturală pentru a deveni liderii unei denominațiuni care se mărturisește a fi creștină? Pe acest teren fiecare denominațiune se deosebește de celelalte prin ficțiunile favorite pe care le-a adoptat.

După ce prin lucrarea diabolică a denaturat botezul și frângerea pâinii, vrăjmașul nu se putea să nu caute să compromită și adevărul scump al venirii Domnului Isus, redescoperit abia în secolul al nouăsprezecelea. Mai mulți creștini adevărați ajunseseră să aștepte venirea Domnului Isus. Se putea oare ca vrăjmașul să nu caute să compromită și să ridiculizeze această speranță scripturistică? Și cum altfel să o ridiculizeze decât amestecând ficțiuni născocite de mintea omului cu adevărul scripturii. Aceste născociri s-au manifestat în domeniul prezicerii venirii Domnului. Una dintre cele mai elaborate a fost cea a predicatorului baptist William Miller, care, prin 1822, a considerat că cele "două mii trei sute de seri și dimineți" din Daniel 8.14 ar fi, de fapt, două mii trei sute de ani și că acea perioadă ar începe în anul 457 înainte de Hristos, când a fost dat decretul pentru reconstruirea Ierusalimului, și, ca urmare, s-ar încheia în anul 1843. De unde atâta siguranță că o seară și o dimineață ar fi un an? Se vede că autorul acestei ficțiuni nu a avut în vedere ceea ce le-a spus Domnul ucenicilor săi când l-au întrebat cu privire la timpul când va restabili împărăția pentru Israel, și anume: "voi nu trebuie să cunoașteți timpurile și vremurile, pe care Tatăl le-a așezat sub propria sa autoritate" (v. Fapte 1.6-9). Și nu spune oare parabola celor zece fecioare că atât cele înțelepte cât și cele neînțelepte

au adormit? (v. Matei 25.1-13) Îndemnul Domnului pentru credincioșii săi este: "Vegheați deci, pentru că nu știți nici ziua, nici ceasul". Și atunci, nu înseamnă aceasta că a încerca să calculezi când va fi acel moment înseamnă a te lansa în speculații? Cu toate că Miller a ajuns la acele concluzii în 1822, totuși el nu a început să predice aceasta până în 1831, și, cu toate că în 1844 a avut loc marea dezamăgire, până la sfârșitul vieții sale el a rămas convins că venirea Domnului este iminentă, iar faptul că ea nu a avut loc când calculase el considera că s-ar datora probabil unor inexactități în cronologia din Biblie, și nu că interpretarea lui era greșită. Cât de trist este faptul că această speranță binecuvântată a oricărui creștin adevărat a ajuns să fie ridiculizată înaintea întregii lumi în urma unor interpretări greșite!

Însă, pe de altă parte, nu și apostolul Pavel le mărturisea tesalonicenilor speranța lui că va avea ocazia să fie în viață la venirea Domnului, când spunea: "noi, cei vii, care rămânem până la venirea Domnului, nu o vom lua nicidecum înaintea celor care au adormit; pentru că Domnul Însuși, cu un strigăt, cu glasul arhanghelului și cu trâmbița lui Dumnezeu, va coborî din cer; și întâi vor învia cei morți în Hristos; apoi noi cei vii, care rămânem, vom fi răpiți în nori împreună cu ei, pentru a-L întâmpina pe Domnul în văzduh: și astfel vom fi întotdeauna împreună cu Domnul?" (1 Tes. 4.15-18) Apostolul avea speranța, dar nu a spus nimic cu privire la timpul venirii Domnului. Iar apostolul Ioan, la începutul Apocalipsei spune că este vorba de lucruri care "trebuie să aibă loc curând", iar la sfârșitul cărții avem promisiunea Domnului: "Iată, Eu vin curând". Curând? Dar au trecut aproape două mii de ani? Este mult dacă gândim comparând cu durata vieții omenești, dar dacă gândim la scara timpului geologic sau cosmic, în acest "curând" ar mai putea încăpea cu ușurință încă vreo cinci milenii - ca să nu mai vorbim de veșnicie. Iar în greacă a fost folosit de fapt cuvântul , care indică nu în primul rând că va fi peste puțin timp, ci mai curând repeziciunea, adică faptul că această venire nu este ceva târâgănat, ci că va avea loc repede. Deci speranța în venirea Domnului este biblică, dar a încerca să estimezi când va avea loc aceasta nu poate duce decât la bible-fiction. și cum oare ar fi putut vrăjmașul să ridiculizeze mai bine această speranță biblică decât prin mai multe alarme false de acest gen? Nu vedem că, într-adevăr, în zilele noastre, când cineva menționează venirea Domnului, reacția este de regulă cea despre care spune Petru: "Unde este promisiunea venirii Lui?" (v. 2 Petru 3.4)

O altă ficțiune a venit în secolul al XX-lea exact spre a oferi un fel de evanghelie cu succes de piață. Dacă în evul mediu era promovată ideea că omul trebuie să-și răscumpere greșelile și să-și câștige mântuirea prin eforturi proprii, cu prețul unor suferințe și se cultiva ascetismul, în secolul al XX-lea a fost promovată exact inversul, adică un Dumnezeu care-i oferă omului toate bunătățile pe care și le dorește și-i asigură succesul în viață. Și ce altceva putea avea mai mult succes de piață decât o evanghelie a prosperității materiale în lumea aceasta? Textul de la care au pornit acești falși evangheliști este în 1 Cronici 4: "Și laebeț a fost mai prețuit decât frații săi, și mama sa i-a pus numele laebeț, zicând: «Pentru că l-am născut cu durere». Și laebeț a chemat pe Dumnezeul lui Israel, zicând: «Dacă m-ai binecuvânta mult și mi-ai întinde hotarul și mâna Ta ar fi cu mine și m-ai feri de rău, ca să fiu fără durere!» Și Dumnezeu a făcut să aibă ce ceruse". Foarte frumos! Dar, este oare cazul ca de aici să tragem concluzia că pe credincioșii Lui Dumnezeu îi scutește de dureri și că le dă tot ce îi cer ei? Să zicem că ar fi așa - pentru că, hai să recunoaștem că tare mult am vrea să fie așa! Dar atunci, cum este cu Ieremia? Când, la rugăciunile lui stăruitoare pentru Iuda și pentru Ierusalim, Dumnezeu l-a răspuns: "și tu, nu te ruga pentru poporul acesta și nu ridica strigăt, nici rugăciune pentru ei; nici nu mijloci către Mine, pentru că nu te voi asculta?" (Ieremia 7.16, v și 11.14 și 14.11) Se poate spune oare că Ieremia a fost necredincios? Nu, dar nici Domnul nu a făcut ceea ce ar fi dorit el cel mai mult și nici nu l-a scutit de dureri. Poate va spune cineva că Ieremia nu era creștin și că era în altă vreme. Și așa este. Dar nici laebeț nu era creștin. Și atunci ce să înțelegem? Să vedem atunci ce spunea Acela pe care creștinii îl numesc Domnul: "Nu este rob mai mare decât stăpânul său. Dacă M-au persecutat pe mine, și pe voi vă vor persecuta..." (Ioan 15.20). Deci, dacă Domnul Isus, omul perfect, nu a fost scutit de durere, atunci în ce măsură să ne așteptăm noi, oameni păcătoși, să fim scutiți de durere. Ba, mai mult chiar, însuși Domnul ne spune că, dacă suntem robi credincioși Lui, atunci vom avea parte de unele dureri asemănătoare cu ale Lui, cum ar fi, de exemplu, durerea că atât de mulți oameni nu vor să creadă cuvântul lui Dumnezeu și să fie mântuiți, și, pe lângă aceasta, batjocorile și persecuțiile pe care le atrage mărturia fidelă pentru El. și au fost apostolii scutiți de dureri? Vedem clar că nu, și nu numai că nu au fost scutiți de aceste dureri legate de slujirea fidelă pentru Domnul, ci au mai avut și alte dureri. De exemplu, în 2 Corinteni 12, apostolul Pavel ne spune despre suferința venită printr-un "țepuș în carne", pentru care s-a rugat Domnului de trei ori să fie scutit de acea suferință, dar a primit răspunsul: "Harul Meu este îți este de ajuns, pentru că puterea Mea se desăvârșește în slăbiciune" (v. 2 Corinteni 12.1-10). Iată deci că un credincios nu este neapărat scutit nici de boală, și acesta nu este un caz izolat în Noul Testament, pentru că mai vedem că apostolul spunea "pe Trofim l-am lăsat bolnav la Milet" (2 Timotei 4.20). Și, apoi, în ceea ce privește cererea de a i se "întinde hotarul", nu vedem noi că apostolul Pavel ar fi dorit tare mult ca lucrarea lui să se extindă și la Ierusalim, la acei frați ai lui după trup (v. Romani 9.1-5), dar Domnul nu i-a dat să desfășoare lucrări spirituale în acea cetate? Deci nu înseamnă că, dacă cineva este cu adevărat credincios Domnului, atunci Domnul trebuie neapărat să-l scutească de dureri, nici să-i extindă hotarele. Și atunci, ce să înțelegem de la acest exemplu al lui laebeț? Întâi că durerea este cel mai normal lucru pentru omul născut în păcat - adică pentru cei care au moștenit o fire păcătoasă de la Adam. Apoi că este normal ca un credincios să-l ceară Domnului binecuvântarea și să fie scutit de dureri și să-i fie "întinse hotarele". Iar binecuvântarea este în exclusivitate prin harul Domnului. și mai ales trebuie să nu oitem să reținem din această rugăciune un mic cuvânt care spune mult: "dacă". Adică, credinciosul, aducând Domnului aceste cereri, se supune voii Lui. Falșii evangheliști parcă au înlocuit cuvântul "dacă" cu cuvântul "trebuie" și vor să spună ceva de genul: "când ai cu adevărat credință, atunci Domnul trebuie să-ți dea ceea ce ceri". Un asemenea mesaj îl poate face să cadă în cea mai profundă depresie pe cel care vede că nu primește ceea ce a cerut și să se întrebe dacă nu cumva totul este zadarnic și dacă nu cumva binecuvântarea Domnului nu este pentru un om ca el. Ori, Domnul, în suveranitatea Lui și în înțelepciunea Lui, poate ca pe unii dintre credincioșii Lui să-i scutească de anumite dureri și să le "întindă hotarele", iar alțora poate să le dea dureri de care cei de mai înainte au fost cruțați. Un credincios adevărat primește aceste lucruri de la Domnul cu încrederea că, chiar dacă pe moment nu înțelege rostul suferințelor, totuși Domnul chiar prin suferințe urmărește binecuvântarea Lui. Apostolul Pavel spune că Domnul nu a depărtat acel țărșuș în carne pentru ca să nu se îngâmfă datorită revelațiilor deosebite pe care le-a avut. Și, dacă era posibil ca până și un apostol să îngâmfă, atunci cu stau lucrurile cu noi? Nu cumva Domnul face ca să avem parte de anumite suferințe și lipsuri tocmai pentru ca noi să simțim cât de mult depindem de El și să nu ne îngâmfăm, adică să nu prețuim harul Lui și să considerăm cumva că merităm chiar mai mult de cât ne-a dat El prin bunăvoința lui?

Am văzut că, pe terenul creștinismului protestant, au răsărit nenumărate denominațiuni, fiecare dintre ele accentuând câte un aspect din scriptură și fiecare având ficțiunile ei favorite. Atunci, ce anume să poată menține o unitate a bisericii, că doar "Dumnezeu nu este al dezordinii"? Ce autoritate să fie instituită pentru a menține ordinea? S-a pornit de la 1 Timotei 6.11-12: "Dar tu, om al lui Dumnezeu, fugi de acestea și urmărește evlavie, credința, daragostea, răbdarea, blândețea Duhului. Luptă-te lupta cea bună a credinței, apucă viața eternă la care ai fost chemat și pentru care ai mărturisit buna mărturisire înaintea multor martori". Foarte frumos! Dar de aici a pornit ficțiunea că există anumiți oameni ai lui Dumnezeu, vase alese, cărora li s-a dat de către Dumnezeu funcția de a conduce și a fi lideri globali, biserica având astfel o succesiune neîntreruptă a conducerii. Nu este aceasta oare o versiune protestantă a "succesiunii apostolice" care este la baza Bisericii Catolice? Nu-i așa că s-a întâmplat, încă o dată în decursul istoriei, ceea ce spunea Petru: "Câinele s-a întors la vărsătura lui, iar

scroafa spălată la tăvălirea în noroi”? (v 2 Petru 2.22, în această situație “câinele” și “scroafa” fiind omul carnal, a cărui fire păcătoasă are, de milenii, aceleași tendințe). Această doctrină a fost expusă public și susținută oficial de către James Taylor din New-York în prima jumătate a secolului XX, căruia i-a urmat la conducere fiul său, James Taylor Jr. Potrivit viziunii acestor conducători, în această “succesiune divină”, primul ar fi John Nelson Darby! Însă Darby însuși nici nu a gândit vreodată să fie vreun fel de lider mondial, așa cum au susținut cei doi Taylor, ci, în 1828, scria că “unitatea bisericii este unitatea Duhului, și ea poate fi numai în cele care țin de Duhul, prin urmare, ea poate fi realizată numai în oameni spirituali”. Deci, atenție! Spunea “oameni spirituali”, adică la plural și nu despre un om deosebit, cumva super-spiritual, cumva un fel de super-frate care să se constituie într-un fel de lider spiritual, așa cum susțineau acești Taylor. și Darby mai spunea că poporului lui Dumnezeu trebuie “se încreadă în Domnul și să facă acest lucru potrivit cu învățătura Duhului Său și să fie conformi cu chipul Fiului Său, prin viața de la Duhul” și că “unitatea bisericii nu poate fi realizată înainte ca toți membrii ei să aibă ca obiectiv gloria Domnului”. Deci, nici vorbă ca Darby să fi promovat un sistem bazat pe autoritatea unui lider suprem mondial, pe când James Taylor Sr. a introdus ideea că slujirea liderului are aceeași autoritate ca și Scriptura. După Darby, în succesiunea născocită de ei ar fi James Butler Stoney (1814-1897), Frederick E. Raven (1837-1903), și Charles Andrew Coates (1862-1945), după care a urmat James Taylor Sr. Dar nu merită să urmărim această mai în detaliu succesiune, după cum nu merită să urmărim în detaliu nici succesiunea papilor. Să vedem deci, pe scurt, ce fel de roade a adus această doctrină.

Ca orice lucru care a ajuns sub controlul omului carnal și nu sub controlul Duhului Sfânt, nu se putea ca această “succesiune” să nu se compromită înaintea oamenilor. Astfel, în 1970 s-a iscat un scandal în legătură cu comportamentul lui James Taylor Jr. la Aberdeen, când s-a spus că, fiind sub influența alcoolului, el ar fi făcut avansuri unor soții ale altor frați. Evident, liderul a respins aceste afirmații ca fiind minciuni, dar se poate oare ca un asemenea scandal să se iște fără să fi avut loc nimic necuviincios? Rezultatul a fost că apoi acești lideri au avut o grijă deosebită să se ascundă de presă și să nu permită accesul presei la întrunirile lor, ci doar, din când în când să dea comunicate oficiale.

Dacă papalitatea menținea ordinea prin groaza că Papa a primit “cheile raiului” de la apostolul Petru și că a delegat clerului această autoritate de “a lega și a dezlega”, să vedem în schimb prin ce mijloace își mențin autoritatea acești așanumiți “frați exclusiviști”. Principalele mijloace sunt familia, educația și mijloacele financiare. De la vârsta școlară copiii sunt educați în școli de-ale lor, nu în școli publice. Apoi, cei care nu au afaceri proprii sunt angajați de către cei care sunt patroni, astfel încât ei creează un sistem în care se izolează de cei care nu sunt “frați” de-ai lor și în activitatea profesională, iar cei care sunt angajați ajung să depindă de organizația religioasă și în ceea ce privește câștigarea pâinii zilnice. Când un tânăr dorește o casă și să se căsătorească, atunci organizația îi oferă o locuință și îl sponsorizează, sigur, cu condiția ca să ia de soție o membră a organizației, urmând ca apoi să “ramburseze datoria” în tot restul vieții lui. Practic organizarea lor este aproape militară, iar disciplina lor se aseamănă în mare măsură cu o disciplină mănăstirească, cu diferența că nu trăiesc între zidurile unei mănăstiri. În schimb ei sunt ținuti într-un fel de robie prin pârghii financiare și prin teama de excomunicare și de persecuția grozavă la care s-ar expune dacă ar exprima vreo opinie dizidentă.

Cum a reușit vrăjmașul, prin acest amestec, să compromită încă o dată adevărurile Scripturii redescoperite la începutul secolului al XIX-lea! Cât de trist este că, ori de câte ori aud numele lui Darby, unii să se gândească imediat la această organizație, ca și cum el ar fi fost autorul ei, când el spunea: “recunosc slăbiciunea credinței mele, dar caut în mod sincer îndrumare” și “dacă am depășit cumva măsura Duhului lui Isus Hristos, atunci voi primi mulțumitor mustrea și mă voi ruga lui Dumnezeu să fie uitat ceea ce am greșit” și nicidecum nu a căutat să fie un lider mondial, ci doar a vestit adevărurile Scripturii pe care le-a redescoperit!

Și în iudaism există opere mai recente în acest gen

Exista în mod special un text care prezenta mari dificultăți pentru rabini, și anume capitolul 53 din Isaia. Cine să fie oare acela despre care profetul spune că: “Totuși Domnului I-a plăcut să-L zdrobească; L-a supus suferinței. Dar, după ce Își va aduce sufletul Său o jertfă pentru vină, El va vedea o sămânță, Își va lungi zilele și plăcerea Domnului va prospera în mâna Lui”? (v. 10) Ei bine, cu ceva inventivitate, în a doua jumătate a secolului XX s-a găsit un răspuns și la această mare întrebare. Astfel, cel despre care se spune că “ Domnului I-a plăcut să-L zdrobească” este poporul Israel. Doar nu a fost el zdrobit în decursul secolelor prin atâtea pogromuri, iar între 1933 și 1945 naziștii au făcut peste șase milioane de victime din rândul lui? Iar după aceea poporul a “renăscut” și a întemeiat statul Israel. Este vorba despre ceea ce în lumea întreagă este cunoscut sub numele de holocaust. Dar de unde provine acest termen? Provine de la cuvântul din traducerea Septuaginta a Vechiului Testament. Acest cuvânt a fost compus din – care înseamnă întreg și – care înseamnă ars. Este vorba despre acea jertfă care, în traducerile în română, este numită “ardere de tot”, deci acea jertfă care era în întregime numai pentru Dumnezeu (în timp ce din alte jertfe mâncau preoții și chiar și cel care aducea jertfa). În cartea Levitic este scris că este o jertfă “de mireasmă plăcută Domnului”. și mai să zici că ar avea dreptate, pentru că pare să se potrivească atât de bine, nu? Doar poporul Israel a fost desemnat de naziști ca fiind cauza tuturor relelor din lume, astfel încât “groapa lui a fost rânduită cu cei răi”. Și totuși, aceștia care susțin această teorie parcă nu țin cont de faptul că în cartea Levitic este scris că jertfa de ardere de tot trebuia să fie un animal “fără cusur” sau “perfect”. Sigur că milioanele de victime din rândul evreilor au fost, în marea lor majoritate, ceea ce putem, pe bună dreptate, numi “oameni nevinovați”, adică cu nimic mai răi decât alții din alte națiuni, dar nu cred că s-ar putea spune că acele milioane de oameni au fost “perfecti”. Și apoi, dacă a fost o ardere (pentru că în cuptoarele de la Auschwitz, chiar au ars, în sensul cel mai propriu, aproximativ un milion de evrei), totuși acea ardere nu a fost chiar “de tot”, pentru că, dacă ar fi fost să fie “de tot”, atunci naziștii și-ar fi atins scopul de a-i extermina complet pe evrei, dar au mai rămas în lumea întreagă mai multe milioane de evrei, dintre care mulți – mai ales din America, din Marea Britanie, Australia și Noua Zeelandă - nu au trecut prin acest “holocaust”. Și apoi, cum se face că în Isaia 53 este scris clar că o singură persoană suferă și moare și apoi trăiește? Nu cumva aceasta nu prea se potrivește cu teoria că este vorba de un popor? Se potrivește oare ca despre poporul Israel să se spună: “Dar El era străpuns pentru fărădelegile noastre, zdrobit pentru nelegiuirile noastre. Pedeapsa care ne dă pacea era asupra Lui și prin rănilor Lui suntem vindecați”? Adică cum? Cine oare poate fi vindecat prin rănilor poporului evreu? Și apoi, dacă este să considerăm că ar fi vorba de poporul Israel, atunci cum oare: “Robul Meu cel drept va îndreptăți pe cei mulți și va purta nelegiuirile lor”? Pe cine oare a “îndreptătit” genocidul împotriva evreilor? Nu spun că cineva ar fi sau ar fi trebuit să fie îndreptătit pentru acest genocid, nici nu gândesc că aceia care au fost condamnați la moarte pentru acel genocid s-ar fi convenit cumva să fie iertați, dar nu se poate să nu constat că acele crime în masă nu au îndreptătit pe nimeni. Iată deci mai multe indicii că această teorie este o ficțiune. și, așa cum știu toți cei care se mărturisesc creștini -

indiferent din ce denotațiune ar fi ei - și au citit măcar o dată acest text, numai Isus este Acela care a împlinit întocmai ceea ce este scris în acest text. Isus este "Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii", omul perfect, în care Dumnezeu își găsește toată plăcerea și singurul care S-a dat pe sine însuși ca ardere de tot. Această interpretare este susținută și de alte texte din Vechiul Testament, cum ar fi cel din capitolul 12 din Zaharia, unde este scris că familia casei lui David (seminția din care au fost regii Israelului) și familia casei lui Levi (din care sunt preoții) și locuitorii Ierusalimului "vor privi spre Mine, Acela pe care L-au străpuns; și vor boci pentru El, cum bocește cineva pentru singurul lui fiu, și se vor amărî pentru El, cum este cineva în amărăciune pentru întâiul său născut" (v Zaharia 12.10-14). Și, de asemenea, citind Psalmul 22, nu se poate să nu recunoaștem, printre metafore, descrierea clară a morții prin crucificare - "Mi-au străpuns mâinile și picioarele" -, care corespunde bine cu ceea ce spune Zaharia. Cum altfel să înțelegem decât că rămășița credincioasă a lui Israel va recunoaște că Isus, acela pe care strămoșii lor L-au străpuns, este Mesia pe care-L așteptau ei, și de aceea vor plânge?

Acei rabini care susțin această teorie a holocaustului (nu neg genocidul împotriva evreilor și nici nu pot face altceva decât să condamne acest genocid, dar nu pot fi de acord cu această semnificație pe care rabinii o atribuie genocidului) par să nu țină cont de ceea ce le spunea însuși Moise, în care ei se încred, în cartea Deuteronom: "Să știi că nu pentru dreptatea ta îți dă Domnul, Dumnezeul tău, această țară bună ca s-o stăpânești, pentru că tu ești un popor cu grumazul înțepenit" (9.6). Apoi, printre ultimele cuvinte ale lui Moise au fost următoarele: "Luați cartea aceasta a legii și puneți-o alături de chivotul legământului Domnului Dumnezeului vostru, ca să fie acolo ca mărturie împotriva ta. Pentru că eu cunosc răzvrătirea ta și grumazul tău înțepenit. Iată, încă fiind eu viu cu voi, astăzi, v-ați răzvrătit împotriva Domnului și cu cât mai mult după moartea mea!" (Deuteronom 31.27). Adică Domnul a ales poporul Israel pentru a-și arăta bunătatea față de ei, dar această alegere nu se bazează nicicum pe faptul că ei ar avea niște calități care i-ar face să fie mai buni decât alte popoare. Deci nimic de natură să încurajeze mândria națională a acestor farisei ai zilelor noastre.

Consider că următoarele fapte arată destul de clar care sunt roadele naționalismului născut din această interpretare cu privire la holocaust. Magen David Adom - ceea ce este echivalentul Crucii Roșii în statul Israel - refuză să accepte sângele donat de cetățenii israelieni originari din Etiopia. Dacă ar fi fost vorba ca acei cetățeni israelieni să dorească să aibă anumite funcții religioase, atunci, potrivit legii date prin Moise, așa ceva ar fi fost inacceptabil pentru că erau urmași ai unor familii mixte, nu ai unei familii pur evrești, dar în această situație era vorba doar de sânge pentru transfuzii, din acela care doar ajută menținerea în viață pentru un timp a celor care au avut o hemoragie puternică fără a modifica cumva nici anatomia, nici fiziologia, nici spiritualitatea celui care primește acea transfuzie. și nici nu s-a pus problema ca sângele să fie testat că nu este purtător de boli, ci a fost refuzat numai pentru că era de la etiopieni, ca și cum aceia nu ar fi fost "curați" potrivit legii ceremoniale și i-ar fi "întinat pe evreii puri". Nu s-ar părea că aceia care procedează așa nu iau aminte la ceea ce le spunea Moise: "Să iubiți pe străin, pentru că ați fost străini în țara Egiptului"? (Deuteronom 19.11) și aceasta cu atât mai mult cu cât acei străini se supun legilor statului Israel și chiar au fost în serviciul militar pentru apărarea statului Israel! Sigur că poporul Israel va avea parte de binecuvântări deosebite din partea Domnului, dar acest naționalism și rasism este ceva contrar nu numai democrației ci și spiritului Scripturii, iar Ioan Botezătorul spunea: "Faceți deci rod vrednice de pocăință; și nu vă gândiți să ziceți în voi înșivă: «Avem pe Avraam ca tată!»; pentru că vă spun că Dumnezeu poate din pietrele acestea să ridice copii lui Avraam" (Matei 3.8-9) și apostolul Pavel spunea: "nu copiii cărnii (decu nu neapărat toți cei din familii pur evrești) sunt copii ai lui Dumnezeu" (v Romani 9.6-13). Iată deci, cum omul carnal, având o fiere păcătoasă, atât în iudaism cât și în creștinism, nu poate decât să se îngâmfe și să se mândrească față de alții atunci când Dumnezeu își arată bunătatea și dragostea Lui față de ei! Dar, cu toate acestea, prin harul său, Domnul și-a păstrat, în orice epocă istorică, o rămășiță credincioasă, chiar dacă aceasta nu s-a făcut cunoscută prin fapte remarcabile, de natură să fie consemnate de istorici, și chiar dacă acea rămășiță credincioasă nu s-a bucurat de lumina deplină a harului Său, ci doar o slabă sclipire a lui.

Dar și credincioșii pot produce bible-fiction

Este posibil ca un credincios să producă bible-fiction? Nu am spus doar că ficțiunile pe teme biblice sunt produse de oameni care se mărturisesc creștini dar nu sunt născuți din nou? Da, dar nu este numai așa. Este totuși posibil ca, datorită unei anumite educații combinate cu anumite tradiții moștenite, un credincios adevărat să susțină ficțiuni care se abat de la Scriptură. Este destul de dificil să găsim exemple clare în acest sens deoarece am spus că "Domnul îi cunoaște pe ai săi" și noi nu avem mijloace prin care să putem aprecia corect credința din inima cuiva, pe care doar Domnul o poate cunoaște. În schimb, la anumite persoane - în special la personalități remarcabile -, putem vedea suficiente fapte și comportamente care nu prea s-ar putea explica altfel decât printr-o credință puternică în Domnul Isus. Cele mai clare exemple că până și credincioșii adevărați pot susține ficțiuni care se abat de la Scriptură sunt date chiar în Scriptură.

De exemplu, celor doisprezece ucenici, pe care i-a ales ca apostoli, Domnul le-a spus: "Iată, ne suim la Ierusalim și toate cele scrise prin profeți despre Fiul Omului se vor împlini. Pentru că El va fi dat în mâinile națiunilor și va fi batjocorit și va fi insultat și va fi scuipat și îl vor biciui și îl vor omorî și a treia zi va învia" (v Luca 18.31-33), dar imediat după aceea evanghelistul spune că "ei n-au înțeles nimic din acestea; și cuvântul acesta le era ascuns și nu cunoșteau cele spuse". și Domnul Isus le-a spus cel puțin în trei rânduri că avea să moară (Luca 9.21-22, 9.44-45, 18.31-33, v și Matei 16.21-22, 18.22-23, 20.17-19 și Marcu 8.31-3, 10.30-32 și 11.32-34). De ce nu au înțeles? Sigur că nu pentru că erau niște cuvinte pe care să trebuiască să le explice cineva, nici pentru că frazele erau deosebit de complicate, ci este clar că nu au înțeles pentru că ei gândeau cu totul altceva. Gândeau că El era Mesia, ceea ce este corect, dar nu gândeau că Mesia trebuie să moară și apoi să învieze. și nu era printre ei Petru, care făcuse acea mărturisire minunată: "Tu ești Hristosul, Fiul Dumnezeului cel viu", căruia Domnul îi spusese "ferice de tine, Simone, fiul lui Iona, pentru că nu carnea și sângele ți-au descoperit aceasta, ci Tatăl Meu care este în ceruri"? Sigur că, cu excepția lui Iuda Iscarioteanul - despre care Domnul însuși a spus că era "un drac" și "fiul pierzării" -, toți ceilalți dintre cei doisprezece aleși de Domnul erau credincioși adevărați, născuți din nou, care-și găseau plăcerea în Domnul Isus. Dar ei aveau ficțiunea favorită că Mesia urma în scurt timp să fie regele lui Israel și că ei aveau să fie miniștrii Lui și chiar ajunseseră să se certe între ei care să fie mai mare (v Matei 20.20-28, Marcu 9.34, 10.35-45 și Luca 10.46, și 22.24). În afară de cuvintele clare ale Domnului, nu aveau ei oare capitolul 53 din Isaia care arată atât de clar că Mesia trebuie să moară și apoi să învieze? Dar erau învățați altfel și nimeni din Israel din acea vreme nu ar fi gândit că Mesia trebuie să moară și apoi să învieze și că, după înviere, El va veni abia după mai bine de două mii de ani pentru a-și lua împărăția. Iar când Domnul a înviat, nu ni se spune că ucenicilor Lui nu le-a venit să creadă? și aceasta cu toate că El le spusese dinainte, și încă în mai multe rânduri, că urma să învieze. Iată deci că până și niște credincioși născuți din nou pot avea niște ficțiuni extrem de dragi inimii care nu corespund Scripturilor. Dacă aceasta s-a întâmplat chiar și cu apostolii Domnului, cu atât mai mult s-a întâmplat ca,

de-a lungul secolelor, alți credincioși să susțină anumite ficțiuni care sunt contrare unor învățături clare ale Scripturii. Poate va spune cineva: "Dar atunci ei nu primiseră Duhul Sfânt, care a coborât ulterior, la cincizecime, pentru a locui în credincioși, formând astfel biserica". Da, așa este, dar, cu toate acestea cuvintele Domnului erau extrem de clare și nu cred că ar mai fi fost nevoie de o revelație deosebită pentru ca ei să și le poată însuși. Dar putem vedea că, chiar și după coborârea Duhului Sfânt, până și apostolii au mai ținut încă destul de mult la anumite lucruri cu care erau obișnuiți și că Domnul a trebuit să lucreze mult la inimile lor.

De exemplu, în capitolul 10 din Faptele apostolilor, Domnul i-a spus de trei ori lui Petru "înjunghie și mănâncă", și de fiecare dată Petru a răspuns "nicidecum Doamne, pentru că niciodată n-am mâncat ceva întinat sau necurat", cu toate că, imediat după primul răspuns al lui Petru, Domnul i-a spus "ce a curățit Dumnezeu tu să nu numești întinat". Atât de mare putere avea obișnuința și tradiția! Dar Domnul s-a îngrijit ca apostolul său să facă voia Lui și să nu transmită mai departe lucruri contrare voinței Lui.

Și acesta nu a fost un caz izolat, ci în Faptele apostolilor, înainte de înălțarea Lui, Domnul le-a spus ucenicilor Săi: "veți fi martorii Mei atât în Ierusalim, cât și în toată Iudeea și Samaria și până la marginea pământului" (v Fapte 1.6-9), dar ucenicii au rămas încă destul de mult timp la Ierusalim, fiind atașați de cetatea sfântă tradițională și nu au dus evanghelia mai departe decât după ce persecuția i-a obligat să fugă de acolo. În capitolul 8 ni se spune că "în afară de apostoli toți au fost împrăștiați", adică apostolii au rămas în continuare la Ierusalim. Să fie oare bine că nu au plecat în toată lumea pentru a vesti evanghelia, cum le spusese Domnul: "Mergeți în toată lumea și vestiți evanghelia la toată creația"? (Marcu 16.15) Iată cum tradiția, obișnuința și anumite gânduri proprii îl pot face chiar și pe un credincios adevărat, care are Duhul Sfânt, să nu fie întotdeauna așa cum i-ar place Domnului să fie. Dar Domnul, prin Duhul, s-a îngrijit ca în acele zile de început, apostolii Săi să nu transmită altora ficțiuni, astfel încât, în capitolul 15 din Faptele apostolilor vedem că ei au transmis credincioșilor din alte națiuni că nu este necesar să se circumcidă, nici să țină legea, așa cum erau tradițiile iudaice, încă scumpe inimilor lor (v și Fapte 21.17-26).

Dar, după ce apostolii nu au mai fost pe pământ, în biserică au fost introduse tot felul de lucruri care se abat de la Scriptură, și, în mod trist, unele dintre aceste învățături care se abat de la Scriptură au fost susținute chiar de oameni credincioși, care însă nu au fost în totul conduși de Duhul Sfânt, ci în unele lucruri au procedat potrivit inteligenței omenești. Astfel, pentru ca să nu mai fie certuri și grupări angajate în dispute (v 1 Corinteni 1.10-16), soluția omenească a fost ca un episcop să fie autoritatea căruia toți dintr-o adunare să i se supună, că doar "Dumnezeu nu este al dezordinii". Însă s-ar părea că destul de curând credincioșii au pierdut din vedere că, în epistolele sale, Pavel, de fiecare dată când este vorba de bătrânii adunării sau de episcopi vorbește la plural și nu la singular, ca și când o anumită adunare ar trebui să aibă un singur episcop. Și Pavel mai spune că "dacă dorește cineva slujba de supraveghere (adică episcopie), bună lucrare dorește" (v 1 Timotei 3.1-10). Deci apostolul nu spune că o adunare ar fi ca un fel de organizație în organigrama căreia este prevăzut să fie un post de episcop și nu mai multe, ci că episcopia este o slujbă în care se poate angaja cineva care dorește să slujească celorlalți și care duce o viață morală, neavând anumite defecte care l-ar descalifica de la a face acest gen de slujbă. Și într-o asemenea slujbă, cineva s-ar conveni să se angajeze prin Duhul Sfânt, ca dovadă fiind ceea ce le spunea apostolul Pavel bătrânilor din Efes: "luați aminte la voi înșivă și la toată turma în care v-a pus Duhul Sfânt supraveghetori". Însă, cum, în urma lucrării celui rău de a semăna nechină, în biserici au ajuns să fie din ce în ce mai mulți oameni care mărturiseau credința în Domnul Isus dar nu erau născuți din nou, și, deci, nu aveau Duhul Sfânt, s-a ajuns la credința populară că Duhul Sfânt este numai pentru o elită dintre creștini și nu-L poate avea orice credincios, această credință populară greșită fiind întemeiată pe convingerea că toți cei care mărturisesc numele Domnului chiar sunt "ai Săi". De aici următorul pas fost constituirea clerului și a funcțiilor clericale ca un fel de posturi într-o organigramă. Și, cum clerul era privit ca fiind o elită, mai mulți oameni care nu aveau nașterea din nou, mânăți de ambițiile caracteristice firii păcătoase, au dorit să facă parte din acea elită, și așa s-a ajuns la ceea ce le-a spus Pavel acelor bătrâni din Efes: "după plecarea mea vor intra între voi lupi îngrozitori, care nu cruță turma, și dintre voi înșivă se vor ridica oameni vorbind lucruri stricate ca să-i atragă pe ucenici după ei" (v Fapte 20.28-30). S-a ajuns ca în biserică să fie ordine, dar nu și pace, sufletele fiind chinuite de groaza că nu au făcut suficiente fapte bune pentru a scăpa de iad. Cei care au gândit să facă ordine prin mijloacele inteligenței omenești pare-se că au pierdut din vedere că versetul din 1 Corinteni spune "nu este un Dumnezeu al dezordinii, ci al păcii" și, în final, s-a ajuns să se piardă puterea Duhului Sfânt în lucrările din biserică, ca slujbele să fie făcute de oameni puși în funcție de alți oameni în loc să fi fost puși de Duhul Sfânt, ca acele funcții să fie deseori ocupate de oameni care s-au luptat prin toate mijloacele omenești pentru a le câștiga, și ca sufletele - da, nici chiar sufletele credincioșilor adevărați - să nu aibă pace. Iar faptele acelor "lupi îngrozitori, care nu cruță turma", consemnate de istorici, îl dezonorează pe Domnul Isus și fac de rușine numele de creștin.

A venit apoi reforma, care a adus o rază de lumină sufletelor din întuneric. După ce a fost chinuit de multe neliniști în legătură cu mântuirea sufletului său și după ce a încercat tot ceea ce în acea epocă se zicea a fi cea mai înaltă sfințenie și dăruire pentru Dumnezeu și sufletul i-a rămas tot însetat, prin versetul "cel drept va trăi prin credință", în mintea și în inima lui Luther a pătruns o rază de lumină. Acest verset dintr-unul dintre profeții mici ai Vechiului Testament este totuși citat în trei rânduri de apostolul Pavel (Habacuc 2.4, citat în Romani 1.17, Galateni 3.11 și Evrei 2.4), de fiecare dată accentul fiind pus pe un alt aspect, cam așa cum o piatră prețioasă dă reflexe diferite în funcție de unghiul din care lumina cade asupra ei. Deci, omul este socotit drept nu pentru că respectă cu strictețe anumite rânduieli (pe care le poate respecta de teamă, în timp ce sufletul lui tânjește după alte lucruri, așa cum putem vedea, de exemplu, la fratele fiului risipitor din Luca 15), ci este îndreptățit prin credință. Apoi, a trăi nu ține de a face fapte mari, nici de a te supune la ritualuri religioase, ci de a avea credință. Și prin scrierile lui Luther, care au putut fi multiplicat cu ajutorul tiparității, această lumină s-a răspândit rapid nu numai în toată Germania, ci chiar în toată Europa. Unii ar putea invoca faptul că în reformă factorul hotărâtor au fost interesele nobililor germani de a ieși de sub stăpânirea clerului catolic. Dar, în 1521, în când a fost chemat să se prezinte înaintea Dietei de la Worms, Luther era un călugăr excomunicat și nici o personalitate importantă nu se oferise să-l sprijine, ci se bucura doar de simpatia a zeci de mii de suflete care fuseseră eliberate de teama prin care clerul catolic îi ținea în robie. Complet singur s-a prezentat înaintea acelor care cu un secol îl arseseră pe rug pe Ian Huss. Nu este aceasta o credință rar întâlnită, o credință care trece în mod clar dincolo de lucrurile văzute ale acestei lumi și se atașează de Hristos, omul înălțat la dreapta lui Dumnezeu? Abia după ce Luther și-a susținut credința în acel tribunal și nu a retractat, mai mulți nobili germani i-au oferit sprijinul și abia la câțiva ani după Dieta de la Worms s-a constituit coaliția nobililor protestanți. În aceste condiții, se mai poate oare nega că Luther s-a arătat credincios Domnului? și, totuși, cu toată această credință vie, pe care a primit-o, în mod clar, prin nimic altceva decât prin cuvântul lui Dumnezeu, Luther a avut și el o ficțiune preferată. Aceasta a fost, foarte probabil, un fel de reminescentă din cele cu care se obișnuise în anii cât a fost catolic, când luând din ostia de la mesă a auzit în nenumărate rânduri fraza: "Corpus Domini nostri Iesu Christi custodiat animam meam in vitam aeternam" (Trupul Domnului nostru Isus Hristos să păstreze sufletul meu spre viața eternă). și, apoi, nu a spus însuși Domnul: "Acesta este trupul Meu"? (Luca 22.19, v și Matei 26.26 și Marcu 14.22) Așa că, în mintea lui Luther a rămas ideea că pâinea pe care o frâng creștinii în amintirea Domnului ar fi - cum oare? - trupul Domnului. El nu susținea, așa cum făceau catolicii, că preotul face o minune prin care transformă pâinea și vinul în trupul și sângele lui Hristos, ci că acea pâine ar fi cumva trupul lui Hristos. Cu

toate că Zwingli, care primise și el, cam în același timp, aceeași lumină cu privire la mântuirea sufletului, înțelesese corect că pâinea și vinul sunt niște simboluri și nu sunt literal trupul și sângele lui Hristos, Luther a susținut cu îndărătnicie “acesta este trupul Meu”, refuzând să admită deosebirea între sensul figurat și cel propriu, cu toate că Zwingli a prezentat exemple de situații când Domnul a folosit metafore, cum ar fi “Eu sunt calea”, “Eu sunt ușa oilor”, “Eu sunt vița”. și acest atașament al lui Luther față de acea ficțiune l-a făcut să se împotrivescă cu îndârjire și să respingă orice argumente logice din scriptură că pâinea și vinul sunt doar niște elemente simbolice, ceea ce a dus la prima ruptură între cei care au ieșit din comuniunea bisericii catolice. Astfel, din cauza că un credincios adevărat a susținut cu încăpățănare o ficțiune, a ajuns protestantismul, chiar de la prima generație, să fie luat în derâdere de catolici pentru că duce la dezbinări.

Dacă Luther, prin intermediul căruia întinericul evului mediu a început să se risipească, s-a remarcat printr-o singură ficțiune, alți credincioși se remarcă prin ficțiuni mult mai elaborate. Calvin, marele reformator, prin harul lui Dumnezeu a redescoperit faptul că “dacă cineva nu este născut din apă și din Duh nu poate intra în împărăția lui Dumnezeu” (v Ioan 3). A înțeles că omul, ca urmaș al lui Adam, a moștenit o fire păcătoasă, care nu poate fi cu nici un chip plăcută Domnului, așa că un om trebuie să se nască din nou pentru a putea fi în comuniune cu Dumnezeu, iar această naștere din nou este o lucrare a Duhului lui Dumnezeu prin cuvântul lui Dumnezeu și nu este ceva pe care să-l poată realiza omul. Sub aspect spiritual, omul este “mort în păcate și fărădelegi”, și numai Dumnezeu, printr-o lucrare tainică îl poate aduce la viață.

Dar Calvin nu a făcut nici o deosebire între ceea ce este “împărăția lui Dumnezeu” și biserică. Nu a înțeles că biserica a luat naștere la cincizeci, odată cu coborârea Duhului Sfânt, pentru că el spunea: “nici un moment de la începutul lumii, Domnul nu a fost fără Biserica Lui, și niciodată nu va fi fără ea până la împlinirea tuturor lucrurilor”. Și: “Biserica este împărăția lui Hristos, iar El domnește numai prin Cuvântul lui”. Nu a reținut din Scriptură că Hristos chiar va veni pe pământ pentru a institui o guvernare imperială timp de o mie de ani, ci chiar era total opus ideii că va fi o împărăție de o mie de ani. În concepțiile lui, împărăția lui Hristos era numai una spirituală, deoarece el spunea: “trebuie să fim atenți la particularitatea profețiilor că, atunci când vorbesc despre împărăția lui Hristos, ei prezintă binecuvântări exterioare ca simboluri ale binecuvântărilor spirituale”. și: “Hristos este numit «Prințul păcii» (Isaia 9.6) pentru că el calmează toată agitația conștiințelor”. Adică, cumva, el “spiritualiza” tot ce au scris profeții, și, deși este scris clar “Israel”, el înțelegea “biserica”, iar pacea pe pământ între națiuni (v Isaia 2.2-4, 65.18-25) el o interpretează ca “pacea conștiințelor”, iar rodnicia pământului și belșugul material îl interpretează ca “binecuvântări spirituale”. și dacă ficțiunile s-ar limita numai la atât!

Ceea mai serioasă eroare a lui Calvin, care-l face și să fie urât de mulți este teoria cu privire la predestinare, este cuprinsă în celebra lui lucrare “Instituțiile creștine”, fiind este enunțată pe scurt prin următoarele fraze: “mântuirea le este oferită spontan onora, în timp ce alții nu au nicidecum acces la ea” și “acea predestinare prin care Dumnezeu înfiază pe unii pentru speranța vieții și le dă altora moartea eternă, nici un om evlavios nu se încumetă să o simplifice sau să o nege”. Această teorie cu privire la predestinare el și-o întemeiază pe versetele din Romani 8: “pe aceia pe care i-a cunoscut dinainte, i-a și rânduit dinainte să fie asemenea chipului Fiului Său, pentru ca El să fie Cel întâi-născut între mulți frați. Iar pe cei pe care i-a rânduit dinainte, pe aceștia i-a și chemat; și pe cei pe care i-a chemat, pe aceștia i-a și îndreptățit; iar pe cei pe care i-a îndreptățit, pe aceștia i-a și glorificat” (8.29-30). Și el susține că nu este cazul ca predestinarea să fie considerată ca fiind rezultatul faptului că Dumnezeu i-a cunoscut dinainte. Ori, dacă ar fi să considerăm că Dumnezeu are plăcerea ca pe unii să-i predestineze pierzării, atunci ar însemna că un credincios adevărat s-ar cuveni chiar să se bucure că unii merg la pierzare, din vreme Dumnezeu însuși a găsit plăcere de la început să-i trimită la moartea eternă. Dar, atunci cum s-ar potrivi așa ceva cu sentimentele pe care le exprimă Domnul Isus în fața necredinței? De exemplu: “Ierusalime, Ierusalime, cetate care omoară pe profeți și ucide cu pietre pe cei trimiși la ea! De câte ori am vrut să adun pe copiii tăi cum își adună o găină puii sub aripi, și n-ați vrut!” (Matei 23.37, Luca 13.34) Sau sentimentele apostolului Pavel față de cei din poporul său: “Spun adevărul în Hristos, nu mint, conștiința mea mărturisind împreună cu mine în Duhul Sfânt, că am mare întristare și necurmată durere în inima mea, pentru că aș fi dorit să fiu eu însumi anatema de la Hristos, pentru frații mei, rudele mele după carne, care sunt israeliți, ale căroră sunt: înfierea, și gloria, și legămintele, și darea legii, și slujba, și promisiunile...” (v Romani 9.1-5). Dacă, hai să admitem că apostolul Pavel ar fi avut o slăbiciune nepotrivită, fiind credincioși totuși în nici un caz nu putem admite că Domnul Isus ar fi avut vreodată vreo atitudine care să nu fi fost în acord cu voia lui Dumnezeu. În aceste atitudini, nu vedem oare cum apostolul Pavel îl imită pe Domnul? Și, atunci, nu se cuvine pentru un credincios, cu privire la sentimentele pe care să le aibă față de necredincioși, să urmeze îndemnul apostolului Pavel: “fiți imitatori ai mei, cum și eu sunt al lui Hristos” (1 Corinteni 11.1). Dar, atunci, cum este cu această “predestinare”, că doar chiar în greaca în care este scris Noul Testament este folosit termenul, care are în mod clar această semnificație? Întâi să reținem că se spune că Domnul “i-a cunoscut dinainte”, prin care s-ar înțelege că a știut cum aveau să răspundă la chemarea Lui. Și, deși știa că ei nu aveau să-L primească, totuși Domnul a făcut toate eforturile pentru a-i determina să se pocăiască, dar ei nu au vrut. Adică Domnul dorește să dea oricui mântuirea și viața eternă, numai că unii refuză cu încăpățănare. Așa a fost cu mulți dintre cei de la Ierusalim și așa le-a spus apostolul Pavel iudeilor din Antiohia Pisidiei: “Vouă trebuia să vi se vestească întâi Cuvântul lui Dumnezeu; dar, fiindcă voi îl respingeți și vă judecați voi înșivă nevrednici de viața eternă, iată, ne întoarcem spre națiuni” (Fapte 13.46). Deci credinciosul trebuie să vestească evanghelia și să dorească și el, ca și Domnul, ca orice suflet să fie mântuit. Să mai revenim la versetul: “Domnul îi cunoaște pe cei care sunt ai săi”. Nu spune oare aceasta că un credincios nu se cuvine să se preocupe cu predestinarea onora sau a altora? Doar Pavel spune clar “Domnul cunoaște” și nu spune nici “eu cunosc”, nici “voi veți cunoaște”. Iar dacă cineva, auzind evanghelia, respinge oferta harului nespuse de mare al lui Dumnezeu și dorește altceva, atunci el este vinovat și nu Dumnezeu pentru că “l-a predestinat”. Dacă cineva care se mărturisește a fi credincios se ocupă cu predestinarea, nu înseamnă oare aceasta o mulțumire de sine când gândește că el este predestinat la glorie și o indiferență rece, ba poate chiar dispreț, când gândește că aceia care nu primesc imediat mesajul evangheliei, sub forma în care îl prezintă el, sunt predestinați la pierzare? Cât a insistat Domnul Isus față de cei din poporul său? și aceasta chiar știind exact care aveau să fie rezultatele. și cât a insistat apostolul Pavel să vestească evanghelia la orice om? Nu se cuvine atunci să urmărim acest exemplu, iar cu privire la predestinare să nu ne preocupăm în prezent, știind că vom cunoaște exact cum este aceasta atunci când vom fi alături de Domnul Isus în glorie? Cu privire la această naștere din nou – despre care Calvin a înțeles corect -, mi reamintim încă o dată că: “Vântul suflă încotro vrea și-i auzi vuietul, dar nu știi de unde vine și unde se duce: așa este oricine este născut din Duh” (Ioan 3.8). Adică numai Domnul cunoaște cum decurge acest proces tainic, și, fiind o naștere “din apă și din Duh”, ceea ce poate face un credincios spre a ajuta la această naștere din nou este să folosească cu fidelitate “apa”, adică Cuvântul lui Dumnezeu, rămânând ca Duhul să realizeze acea transformare a celui care aude evanghelia. Iar, dacă de la sămânța până la nașterea normală în carne, timp de nouă luni, au loc o mulțime de transformări minunate, pe care nici chiar știința actuală nu a reușit să le înțeleagă deplin, când este vorba de nașterea din nou nu putem ști nici ce anume transformări presupune ea, nici cât la cât timp se va produce după ce a fost semănată sămânța cea bună a Cuvântului lui Dumnezeu. “Dimineața seamănă-ți sămânța și seara nu lăsa să ți se odihnească mâna; pentru că nu știi care va reuși: aceasta sau aceea sau dacă amândouă vor fi la fel de bune” (Eclesiastul 11.6) și socotește un har să fii colaborator al lui Dumnezeu (v 1 Corinteni 3.6-9).

Cu privire la producțiile credincioșilor în genul bible-fiction merită să avem în vedere ceea ce ni se spune în cartea Eclesiastul: “Muștele moarte fac să miroasă și să fermenteze untdelemnul făcătorului de mir; tot așa puțină nebunie este mai grea decât înțelepciunea și onoarea” (10.1). Adică poate fi untdelemn veritabil, de cea mai bună calitate, poate fi o lucrare prin Duhul Sfânt, dar apoi puțin din firea omenească marcată de păcat poate strica totul.

Cum recunoaștem ceea ce aparține genului bible-fiction?

Dacă am văzut că până și credincioșii pot ajunge să amestece ficțiuni cu adevărurile Scripturii, ajungând în final la neadevăruri, atunci cum să ne păzim pentru a nu ajunge să avem imagini false cu privire la voia Domnului și să încercăm să trăim conform unor ficțiuni?

Apostolul Pavel îi scria lui Timotei: “Să ai un model de cuvinte sănătoase, cele pe care le-ai auzit de la mine, în credința și dragostea care sunt în Hristos Isus. Lucrul bun încredințat ție păstrează-l prin Duhul Sfânt care locuiește în noi” (2 Timotei 1.13-14). Cuvântul ar fi “model” sau “schită”. În sensul de a avea întâi de toate o imagine de ansamblu cu privire la planul lui Dumnezeu. Această imagine de ansamblu o putem avea citind Scriptura în întregime și având dorința de a ne supune ei, nu luând câte un fragment pentru a ne sprijini anumite gânduri și afirmații de-ale noastre. Luând, în mod convenabil, câte un verset de pe undeva, desprins din context, un om abil poate ajunge să “dovedească orice din Scriptură”, și, după cum am văzut, așa s-au născut toate producțiile din genul bible-fiction. și nu este numai o învățătură (cum ar fi, de exemplu, un obiect de studiu într-o universitate), ci, împreună cu aceasta sunt și “credința și dragostea care este în Isus Hristos”. Iar acest “model” poate fi păstrat doar prin “Duhul Sfânt care locuiește în noi”, adică doar de un credincios născut din nou.

Totuși, cum poate un credincios nu prea învățat să se păzească pentru a nu ajunge să urmeze învățături false, când Domnul a spus: “falși profeți vor face semne mari și minuni ca să amăgească, dacă este posibil, chiar pe cei aleși”? (Matei 24.24) Cu privire la credincioșii săi, Domnul spune: “Oile Mele aud glasul Meu și Eu le cunosc și ele mă urmează. Eu le dau viața eternă și nicicum nu vor pieri, niciodată și nimeni nu le va smulge din Mâna Mea” (Ioan 10.27-28). Adică un credincios nu trebuie neapărat să aibă studii înalte sau un coeficient de inteligență deosebit de ridicat, ci, fiind credincios, el recunoaște glasul Păstorului cel Bun.

Și totuși, ce anume principii ar fi să urmărim pentru a nu ajunge să susținem ficțiuni care nu sunt în acord cu Scriptura? J. N. Darby spunea: “Nu se pune problema că în Cuvântul lui Dumnezeu nu sunt lucruri adânci, dar, dacă îl cercetăm cu harul Lui și cu Duhul Lui, adevărul este clar pentru noi la suprafață. Trebuie să ne bazăm pe El. Smântâna bună este la suprafață. Nu că nu se cuvine să studiem, dar când primim adevărul de la Dumnezeu, atunci el este la suprafață, iar până atunci trebuie să așteptăm ca El să ne învețe”. Ceea ce înseamnă că filozofia omenească și metafizica nu sunt de natură să ne ajute, ci mai curând să ne încurce.

Și, cu privire la sensurile unui text din Scriptură, așa mai adăuga: dacă cel mai direct sens al unui cuvânt din Scriptură nu conduce la ceva imposibil din punct de vedere logic - nu mă refer la ceva care nu se poate explica prin știința omenească, ci la ceva care ar fi absurd -, atunci nu trebuie să căutăm un sens mai adânc. Dacă sensul propriu al unor versete nu conduce la ceva absurd, atunci să nu-l respingem pentru a căuta un sens figurat (posibil unul care corespunde mai bine unei dispoziții pe care o avem noi sau unor tradiții și uzanțe). Dacă Cuvântul spune “Israel”, atunci nu se cuvine ca, printr-un fel de procedeu de alchimie spirituală (dacă în alchimia cu materiale se putea vedea clar că plumbul nu devenea aur, în schimb, în domeniul spiritual oamenii se pot amăgi transmutând adevărurile Scripturii în neadevăruri), să considerăm că ceea ce este în acel text se aplică bisericii. Așa s-a ajuns în multe situații din istorie ca principiile date pentru guvernarea poporului Israel în țara pe care le-o da Domnul să fie transpuse cât mai literal posibil în guvernarea bisericii, fără a ține cont că poporul Israel este poporul pământesc al lui Dumnezeu și că i s-a dat un teritoriu pe pământ și le-au fost făcute promisiuni pământeste cu condiția de a trăi strict conform rânduielilor date prin Moise, pe când biserica este un popor ceresc și este binecuvântată cu “toate binecuvântările spirituale în Hristos Isus” (Efeseni 1.3), binecuvântări care sunt garantate de Însuși Domnul Isus și nu depinde de strădaniile omului, și pentru guvernarea bisericii nu se aplică legi pământeste, nici hotărâri ale unor tribunale asemănătoare celor din sistemele de justiție civilă.

Să nu folosim imaginația noastră pentru a “completa” golurile din înțelegerea noastră asupra lucrurilor din Scriptură. Și, adică, să rămânem ignorați? Nu, pentru că, așa cum spunea apostolul Pavel, se cuvine să dorim să-L cunoaștem pe Domnul. Dar tot Pavel spunea “cunoaștem în parte și profețim în parte, dar când va veni ceea ce este desăvârșit, ceea ce este în parte va fi desființat”. Adică nici chiar apostolul Pavel nu afirmă că el ar cunoaște la perfecție tot ce ține de Domnul. Dar, cu toate acestea, ținta lui era “să-L cunosc pe El și puterea învierii Lui”. Iar o caracteristică a cunoașterii omenești este aceea că ea se dezvoltă “pe părți”. Adică omul, prin rațiunea lui, caută să reducă orice obiect complex la o mulțime de părți elementare pe care le poate înțelege, și, apoi, înțelegând fiecare element și relațiile dintre elemente, să poată înțelege obiectul. Aceasta se vede cel mai bine în modul în care sunt proiectate și construite mașinile inventate de om: sunt gândite piesele necesare pentru a îndeplini fiecare funcție a mașinii, apoi sunt gândite relațiile dintre piese, și astfel omul poate construi întâi piesele, pe care la va asambla apoi și va obține o mașină care funcționează cum a dorit. Dar ar fi culmea ca în domeniul spiritual așa ceva să “funcționeze” atunci când este vorba de Fiul lui Dumnezeu. Adică, putem înțelege că Domnul Isus este om născut din femeie și că avea carne și sânge cum avem și noi - că dacă ar fi fost cineva în acel timp să-i aplice un set complet de analize ca în zilele noastre nu ar fi putut găsi că este diferit de noi în ceea ce privește “materialul” - pentru că este scris “Cuvântul s-a făcut carne” (Ioan 1.14). Și atunci, fiind om, putem înțelege cum a suferit de sete și de foame și cum a putut să moară pe cruce. Dar cum se face că, după cum ne spune Scriptura, El nu a încetat nici o clipă să fie Dumnezeu? “Nimeni nu s-a suit în cer decât Cel care a coborât din cer, Fiul Omului, care este în cer” (Ioan 3.13). Și Domnul spunea aceasta în timp ce era om pe pământ! Adică era, în același timp, și pe pământ și în cer? Iată ceva care fizica noastră nu poate explica, și pentru necredință este un motiv să rânjească cu superioritate, ca și cum Dumnezeu totputernic ar trebui să facă bine să se limiteze numai la ceea ce ar binevoi să primească logica omului păcătos. Înțelegem cum, ca om, El a murit pe cruce, victima păcătoșeniei oamenilor. Dar cum se face că tot El a spus: “Pentru aceasta Mă iubeste Tatăl, pentru că Eu îmi dau viața, ca din nou să o iau. Nimeni nu Mi-o ia, ci Eu o dau de la Mine Însumi. Am putere s-o dau și am putere s-o iau iarăși. Această poruncă am primit-o de la Tatăl Meu”? (Ioan 10.17-18) Ne este clar că un om poate să moară, de asemenea, că un om își poate da viața - în sensul că se poate lansa pe o cale care știe că-l va duce la moarte -, dar, odată ce a murit el nu mai are putere să-și ia din nou viața, adică să învieze. Știm de cazurile de “moarte clinică”, dar nicicând nu s-a întâmplat ca vreun om aflat în moarte clinică să fi fost străpuns cu o lance și apoi să învieze. Fiind om am înțelege că “Dumnezeu L-a înviat, dezlegându-l legăturilor morții” (Fapte 3.24), dar Isus însuși a spus “am putere s-o iau iarăși”. Deci, dacă El însuși are putere să-și ia viața înseamnă că totuși nu este numai un om, ci este chiar Dumnezeu. Dar, dacă este Dumnezeu, atunci cum poate să moară? Dacă “toate se mențin prin El” (Coloseni 1.17), atunci cum a putut El să moară pe cruce, și, în același timp să susțină tot universul? Sunt lucruri pe care rațiunea omenească nu le poate pune cap la cap pentru a obține o imagine coerentă, care să fie, în același timp, și corectă. Apropiindu-ne de

acestea se cuvine să facem ceea ce i-a spus odinioară Domnul lui Moise: “Scoate-ți sandalele din picioare pentru că locul pe care stai este pământ sfânt” (v Exod 3). De-a lungul secolelor, oameni din cei mai inteligenți, printre care și credincioși, au încercat cumva să “reconcilieze” aspectele divinității Domnului Isus cu cele ale umanității Lui, și nici unul dintre ei nu a reușit să nu greșească. Despre aceasta, apostolul Pavel spune: “mare este taina evlaviei: «Dumnezeu S-a arătat în carne, a fost îndreptățit în Duh, a fost văzut. de îngeri, a fost predicat între națiuni, a fost crezut în lume, a fost primit sus în glorie»” (1 Timotei 3.16). Și apostolul nu spune că aceasta ar fi încetat să fie o taină, spre deosebire de alte lucruri, care au fost taine, dar i-au fost descoperite Lui spre a le face cunoscute altora, cum scria în Epistola către efeseni: “prin descoperire mi-a fost făcută cunoscută taina – după cum am scris mai înainte pe scurt, din care, citind, puteți înțelege priceperea mea în taina lui Hristos - care în alte generații n-a fost făcută cunoscut fiilor oamenilor, așa cum a fost descoperită acum sfinților Săi apostoli și profeți prin Duh; că națiunile sunt împreună-moștenitoare și din același trup și împreună-părtașe ale promisiunii în Hristos Isus, prin Evanghelie, al cărei slujitor am fost făcut eu” (v Efeseni 3.3-7). Tocmai datorită complexității deosebite a Domnului Isus, pentru reprezentarea simbolică a jertfei Lui, în Vechiul Testament erau mai multe feluri de jertfe, fiecare dintre ele scoțând în evidență o anumită virtute a sacrificiului unic care avea să vină, fără ca vreuna din ele să fie perfectă nici măcar în acel aspect pe care-l reprezenta simbolic. Dar, dacă un credincios se întâmplă totuși să facă greșeli în această privință, el va fi curățit tot prin jertfa unică a Domnului Isus, după cum în vechime, jertfa pentru vină făcea ispășire pentru cineva din popor care a “păcătuit din greșeală în lucrurile sfinte ale Domnului” (v Levitic 5.15). și așa am credința că va privi Domnul și la această scriere în cazul în care în ea se va fi strecurat ceva care, într-un fel sau într-altul, aduce atingere gloriei Sale.

În Scriptură există taine care rămân taine, cum am văzut că este ceea ce apostolul Pavel numește “taina evlaviei”, și, de asemenea, ceea ce el numește “taina fărădelegii” (v 2 Tesaloniceni 2.1-12). După cum “taina evlaviei” este ceva nu poate fi explicat complet prin rațiunea omenească fără a aduce cumva atingere gloriei Domnului Isus și a lui Dumnezeu Tatăl, tot așa, “taina fărădelegii”, și anume modul în care a ajuns Satan, care a fost un “luceafăr, fiu al zorilor” (v Isaia 14.12-20) să fie destinat iazului de foc, este ceva care rațiunea omenească nu poate explica deplin. Înțelegem că mândria și dorința de a lua locul lui Dumnezeu au atras această pedeapsă. Dar cum anume să fi apărut această dorință în inima celui înger strălucitor? Se cuvine deci să nu ne aventurăm cu imaginația dincolo de ceea ce ne spune Scriptura și să cercetăm cuvântul având în primul rând dorința de a-L cunoaște pe Domnul, știind că numai El este acela care poate satisface setea sufletului omului. și să reținem că “orice duh care îl mărturisește pe Isus Hristos venit în carne este din Dumnezeu; și orice duh care nu îl mărturisește pe Isus Hristos venit în carne nu este din Dumnezeu; și acesta este duhul lui Antihrist, despre care ați auzit că vine, și acum este deja în lume” (1 Ioan 4.2-3).

clickbible.org